

REPUBLIKA HRVATSKA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

OBRAZLOŽENJE OPĆEG DIJELA
DRŽAVNOG PRORAČUNA I
FINANCIJSKIH PLANOVA
IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA
2025. I PROJEKCIJE ZA 2026. I 2027.
GODINU

Zagreb, 14. studenoga 2024.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. MAKROEKONOMSKI OKVIR	5
2. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	12
3. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	16
4.1. Objasnenje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji.....	19
4.2. Objasnenje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji	22
4. UKUPNI MANJAK/VIŠAK DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	23
5. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	24
6. STANJE DOSPJELIH NEPODMIRENIH OBVEZA PRORAČUNSKIH KORISNIKA DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	25
7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA/VIŠKA OPĆE DRŽAVE.....	27

1. UVOD

Nakon 2023. godine vezane uz značajna strateško-politička postignuća poput punopravnog članstva u europodručju te ulaska u Schengenski prostor, kao i posljedično povijesnog rasta investicijskog rejtinga RH, pozitivni gospodarski rezultati i reformski iskoraci nastavljani su i u tekućoj godini, usprkos visokom stupnju neizvjesnosti vezano uz prigušenu dinamiku vanjske potražnje te globalnih geo-političkih napetosti.

Tako i u 2024. godini RH nastavlja bilježiti stope gospodarskog rasta među najvišima u EU, uz iznimno povoljne pokazatelje tržišta rada te u uvjetima znatnog ublažavanja inflacijske dinamike. U takvim okolnostima, prihodna strana proračuna u 2024. određena je očekivanim rastom BDP-a od 3,6%, cjelogodišnjim učincima prihodnih mjera Vladinih paketa za zaštitu kućanstava i gospodarstva od rasta cijena te učincima porezne reforme. U isto vrijeme, dinamika kretanja rashoda obilježena je provedbom reformskih napora u područjima sustava rada i plaća u državnoj i javnoj upravi, aktivnostima usmjerenim ka zaštiti kućanstava i gospodarstva od cjenovnih pritisaka i pružanja potpore najosjetljivijim skupinama društva te nastavkom obnove područja oštećenih potresom, kao i jačanjem infrastrukture i obrambene sigurnosti.

Nadalje, promotrivši dosadašnje rezultate, vidljivo je kako je RH jedna od zemalja s najučinkovitijom provedbom svog Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO). Naime, RH je prva država u EU kojoj je isplaćena peta tranša u srpnju i kojoj je u svih pet podnesenih zahtjeva za isplatom sredstava potvrđeno da su u cijelosti ispunjeni svi reformski i investicijski pokazatelji, koji su bili planirani u okviru pojedinog zahtjeva. Peta tranša uplaćena je 19. srpnja 2024. u iznosu od 822 milijuna eura, što je do sada najveći pojedinačni iznos koji je RH uplaćen iz Europskog proračuna (od ulaska u EU).

Tijekom 2024. godine izdane su i tri nove tranše obveznica, po dvije na domaćem i jedna na međunarodnom financijskom tržištu, u ukupnom iznosu od 3,5 milijardi eura. Nova izdanja obveznica realizirana su primarno za refinanciranje dospijuća postojećih obveznica, a slična praksa se očekuje i dalje. U svrhu unapređivanja kvalitete upravljanja javnim dugom, kontinuirano se proširuje i diversificira baza ulagača izdavanjem državnih vrijednosnih papira namijenjenih građanima.

Sva navedena postignuća doprinijela su daljnjem napretku kreditnog rejtinga RH do najvišeg u povijesti. Tako je u rujnu agencija Standard and Poor's podignula dugoročni kreditni rejting RH na A-, s pozitivnim izgledima, dok je agencija Fitch također povećala svoju kreditnu ocjenu RH na A-, sa stabilnim izgledima. U studenom je i agencija Moody's podignula dugoročni kreditni rejting RH za čak 2 stupnja s Baa2 na A3, sa stabilnim izgledima.

Nadolazeće razdoblje karakterizira očekivani nastavak pozitivnih gospodarskih kretanja, ali i visok stupanj rizika vezano uz nastavak i zaoštavanje globalnih geo-političkih kretanja te klimatskih nepogoda s rezultirajućim rastom cijena energenata i hrane. Ovdje valja spomenuti i prigušena ekonomska kretanja u europodručju, usprkos postupnom slabljenju inflacijskih pritisaka kao i kamatnih stopa, što sve predstavlja izazove za ekonomsku politiku u cjelini.

U tom smislu, planirani odgovor fiskalne politike usmjerit će se na proračunsku odgovornost, uz istovremenu provedbu reformi i investicija u svrhu jačanja otpornosti te uključivog rasta hrvatskog

gospodarstva. Tako će 2025. godinu obilježiti provedba novog kruga porezne reforme usmjerene na prebacivanje poreznog tereta s rada na imovinu te posebice nekretnine, dok će rashodna strana biti određena nastavkom mirovinske reforme, osiguravanjem adekvatnog okružja za zasnivanje obitelji i kvalitetu njihovog života, kao i što primjerenije skrbi za najosjetljivije dijelove društva. Vezano uz investicijsku dinamiku, ona će u znatnoj mjeri biti poduprta europskim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost te Višegodišnjeg financijskog okvira 2021.-2027., ulaganjima u obrazovnu, zdravstvenu, prometnu i komunalnu infrastrukturu kao i u energetiku te digitalizaciju.

U cjelini uzevši, nakon ostvarenog manjka proračuna opće države od 0,9% BDP-a u 2023., fiskalna kretanja u 2024. rezultirat će novom projekcijom ostvarenja proračunskog manjka od 2,1% BDP-a (iako je rebalansom za 2024. planiran na razini od 2,6% BDP-a), dok će u 2025. godini isti iznositi 2,3% BDP-a. Nadalje, udio javnog duga u nominalnoj vrijednosti bruto domaćeg proizvoda smanjit će se sa 61,8% u 2023. godini na 57,4% u 2024., dok će u 2025. godini iznositi 56%.

Ovaj dokument je ujedno i prvi nacionalni proračun koji se izrađuje u okviru novog, revidiranog Okvira za ekonomsko upravljanje Europskom unijom koji je stupio na snagu 30. travnja 2024. godine te je bilo nužno uskladiti sve planske proračunske dokumente u tom kontekstu. Naime, revidirani Okvir obvezuje sve države članice na niz novina vezano uz fiskalni nadzor i ekonomski dijalog s EU. Tako je sada, umjesto Programa stabilnosti te Nacionalnog programa reformi, svaka zemlja članica EU dužna dostaviti Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan. Ovaj dokument obuhvaća razdoblje od 4 godine tj. od 2025. do 2028. Uključuje prikaz makro-fiskalnog okvira (s naglaskom na fiskalnu prilagodbu i fiskalne ciljeve) te odgovarajućih reformskih i investicijskih politika koje je potrebno provesti u svrhu ostvarenja spomenutih ciljeva. Nacrt proračunskog plana će pritom (kao i do sada) operativno predstaviti konkretne mjere na prihodnoj i rashodnoj strani proračuna za nadolazeću godinu, u svrhu ostvarenja putanje neto-rashoda definirane nacionalnim srednjoročnim fiskalno-strukturnim planom. Oba dokumenta (prvi na strateškoj, a drugi na tehničkoj razini) predstavljaju temelj za operacionalizaciju Prijedloga nacionalnog proračuna. Na ovaj način osigurano je suglasje sva tri dokumenta te međusobna usklađenost relevantnih ciljeva, politika i mjera.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR

Makroekonomski okvir opisan u ovom poglavlju sastavljen je u listopadu ove godine. Vanjske pretpostavke za izradu makroekonomskih projekcija preuzete su iz najnovijih projekcija Europske središnje banke¹(u nastavku teksta: ESB), Međunarodnog monetarnog fonda² i *Consensus Economics-a*³.

ESB je korigirao projekcije svjetskog gospodarskog rasta blago na više u 2024. te narednim godinama, dok su projekcije inflacije nepromijenjene u usporedbi s prethodnim projekcijama iz lipnja. Nakon rasta svjetske gospodarske aktivnosti od 3,5% u 2023., prema posljednjim projekcijama ESB-a očekuje se nastavak svjetskog gospodarskog rasta po istoj stopi od 3,4% u 2024. i 2025. godini (revizija od +0,1 i -0,1 postotni bod u odnosu na projekciju iz lipnja). Nakon rasta svjetske trgovine u 2023. godini od samo 1,0%, očekuje se njezino ubrzanje na 3,1% u 2024. te 3,4% u 2025. uslijed povoljnijih ekonomskih uvjeta, uz snižavanje kamatnih stopa nakon razdoblja intenzivnog rasta radi suzbijanja inflacije. Razdoblje povišene neizvjesnosti oko ostvarenja navedenih projekcija se nastavlja te prevladavaju negativni rizici.

U 2024. prognozira se cijena nafte tipa Brent na razini 82,7 dolara po barelu, dok se u 2025. godini očekuje pad cijena na razinu od 74,7 dolara po barelu, što predstavlja smanjenje od 9,6%. Iako stope inflacije diljem svijeta usporavaju uslijed smanjenja cijena energije i hrane, temeljna inflacija koja isključuje navedene komponente još uvijek se nalazi na povišenim razinama. Prema projekcijama Consensus Economics-a očekuje se daljnje usporavanje inflacije u europodručju na razinu od 1,9% u 2025. godini. Zamjetan je trend smanjenja referentnih kamatnih stopa od strane središnjih banaka. Predviđa se da će prosječni tečaj eura prema američkom dolaru iznositi 1,1 USD/EUR tijekom projekcijskog razdoblja.

Tablica 1: Osnovne pretpostavke

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Kratkoročna kamatna stopa	3,4	3,6	2,0	2,0	2,1
Dugoročna kamatna stopa	3,8	3,3	3,2	3,3	3,3
Devizni tečaj USD/EUR	1,08	1,09	1,10	1,10	1,10
Rast svjetskog BDP-a (osim EU)	3,5	3,4	3,4	3,3	3,2
Rast BDP-a u EU	0,4	0,7	1,2	1,4	1,4
Obujam svjetskog uvoza (osim EU)	1,0	3,1	3,4	3,3	3,2
Cijene nafte	82,3	82,7	74,7	72,2	70,6

Izvor: Europska središnja banka, Ministarstvo financija

Nakon recesije izazvane pandemijom koronavirusa u 2020. godini, hrvatsko gospodarstvo zabilježilo je brz i snažan oporavak po visokim i usporavajućim stopama rasta BDP-a u naredne tri godine, zaključno s 3,3% u 2023., iako je tada rast bio ograničen padom inozemne potražnje. U 2022. i 2023. godini

¹ ECB staff macroeconomic projections for the euro area, September 2024.

² World Economic Outlook, October 2024.

³ Consensus Forecasts – Eastern Europe i G-7 & Western Europe.

ekonomska aktivnost odvijala se u izraženo inflatornim uvjetima kao posljedica šoka izazvanog poremećajima u svjetskim opskrbnim lancima. I u 2024. godini RH nastavlja bilježiti stope gospodarskog rasta među najvišim u europodručju, dok je inflacijska dinamika znatno ublažena u odnosu na prethodne dvije godine te nastavlja usporevati. Tako je hrvatski BDP u prvih šest mjeseci ove godine snažno povećan po međugodišnjoj stopi od 3,8%. Najveći doprinos rastu BDP-a stigao je od osobne potrošnje, koja je rasla po stopi od 5,5%, te bruto investicija u fiksni kapital s međugodišnjom stopom rasta od 10,4%. Blagi pozitivan doprinos ekonomskom rastu u prvih šest mjeseci došao je i od izvoza roba te državne potrošnje. S druge strane, negativan doprinos povećanju BDP-a, osim uvoza roba i usluga, zabilježio je i izvoz usluga, pod utjecajem snažnog pada izvoza usluga izuzev putovanja u prvih šest mjeseci, a u manjoj mjeri i kategorija promjene zaliha. Povoljna ostvarenja u domaćem gospodarstvu u dosadašnjem dijelu godine zabilježena su u uvjetima globalnog usporavanja rasta cijena i smanjivanja referentnih kamatnih stopa, i dalje prigušene dinamike inozemne potražnje te poprilično izražene neizvjesnosti u pogledu budućih ekonomskih, ali i širih društveno-političkih kretanja u vanjskom okruženju.

Promatramo li dosad objavljene visoko-frekventne pokazatelje za drugu polovicu godine, promet u trgovini na malo je u trećem tromjesečju 2024. nastavio bilježiti povoljna kretanja te je rastao po stopi od 6,9% u odnosu na isto razdoblje 2023. Obujam industrijske proizvodnje u trećem tromjesečju 2024. bilježi međugodišnji rast od 0,3%, nakon izraženog pada u prva dva tromjesečja. Međugodišnji rast obujma građevinskih radova dodatno je ubrzao u srpnju i kolovozu na prosječnu stopu od 17,5%. Broj turističkih noćenja u komercijalnom smještaju stagnirao je na međugodišnjoj razini u trećem tromjesečju 2024. Na tržištu rada nastavljena su povoljna kretanja te je broj osiguranika mirovinskog osiguranja u trećem tromjesečju 2024. godine prosječno rastao po visokoj međugodišnjoj stopi od 3,7%, da bi u listopadu dodatno ubrzao dinamiku na 3,8%, dok je administrativna stopa nezaposlenosti u trećem tromjesečju po prvi put u povijesti pala ispod 5%. Spomenimo ovdje da anketni podaci o potražnji za radom ipak ukazuju da je njezin vrh već dostignut. Podaci ankete o radnoj snazi ukazuju na još povoljnija kretanja zaposlenosti i radne snage. Pod utjecajem pojačane gospodarske aktivnosti, zatim strukturnih manjkova pojedinih profila radnika, povišene inflacije, kao i administrativnih odluka te rasta plaća u javnom sektoru, plaće zaposlenih u pravnim osobama kroz čitavu 2023. i 2024. godinu rastu dosad nezabilježeno snažnom dinamikom. Anketni podaci o raspoloženju ekonomskih subjekata ukazuju na očekivani nastavak snažnog rasta zaposlenosti u nadolazećim mjesecima, kao i dalje prisutne značajne manjkove radne snage. Tijekom 2024. godine bilježi se usporavanje inflacije potrošačkih cijena koja je u drugom dijelu godine prosječno iznosila 1,9%. Trend postupnog usporavanja vidljiv je kod svih komponenti inflacije potrošačkih cijena, pri čemu je najniža inflacija, odnosno pad cijena, primjetan kod cijena energije, dok je i nadalje prisutan nešto izraženiji rast cijena usluga te prerađenih prehrambenih proizvoda. Također, posljednjih mjeseci stopa inflacije bila bi i niža da nije iznova zabilježeno određeno ubrzanje rasta cijena hrane.

Ukratko opisani najnoviji visokofrekventni makroekonomski pokazatelji, kao i pokazatelji raspoloženja ekonomskih subjekata, te najrecentnije prognoze za svjetsko gospodarstvo upućuju na nastavak povoljnog kretanja gospodarske aktivnosti u drugom dijelu godine te rast BDP-a od 3,6% u čitavoj 2024. Ovakva prognoza odražava poboljšane izgleda rasta svjetskog gospodarstva te dinamiziranje vanjskotrgovinske razmjene, uz pozitivan utjecaj usporavajuće inflacije koja podupire kretanje realnih dohodaka, očekivanog povoljnijeg ekonomskog raspoloženja i poboljšanih financijskih uvjeta. Hrvatski gospodarski rast u 2024. temeljen je na snažnom doprinosu domaće potražnje, prvenstveno osobne potrošnje, a nakon toga i bruto investicija u fiksni kapital. Realni rast osobne potrošnje odražava još

izraženiji realni rast raspoloživog dohotka sektora kućanstava, koji u 2024. počiva na iznimno velikom doprinosu naknada zaposlenicima, iako se ističe također i rekordan doprinos socijalnih naknada. Bruto investicije u fiksni kapital odražavaju tek neznatno brži rast investicija privatnog sektora u usporedbi s javnim sektorom, uz dominantan doprinos investicija u građevinsku djelatnost. Najveći doprinos rastu državne potrošnje dolazi od intermedijarne potrošnje, tek neznatno niži od naknada zaposlenicima, koji proizlazi iz izraženog rasta zaposlenosti na razini opće države, a prate ih doprinos socijalnih naknada u naravi te doprinos potrošnje fiksnog kapitala. Nakon snažnog pada u 2023. godini, kretanje izvoza roba u 2024. odražava umjereni oporavak inozemne potražnje, ali i povećanje udjela na izvoznim tržištima roba, nakon što je prošle godine smanjena inozemna potražnja, a još intenzivnije udio na inozemnim tržištima. Pad izvoza usluga odnosi se na snažno realno smanjenje izvoza usluga izuzev putovanja te tek blago realno smanjenje kategorije putovanja (koja čini većinu izvoza usluga) uslijed umjerenog realnog pada prosječne potrošnje po stranom turistu te blagog rasta broja noćenja stranih turista. Unatoč elastičnosti uvoza roba i usluga u odnosu na konačnu potražnju tek blago iznad jedinične te opisanoj slaboj dinamici izvoza roba i usluga koji uključuje visoko zastupljen uvozni sadržaj, doprinos neto inozemne potražnje u 2024. bit će negativan. Slab negativan doprinos gospodarskom rastu očekuje se i od kategorije promjena zaliha, a nakon već izraženog negativnog doprinosa u 2023. godini.

Opisana projekcija rasta BDP-a od 3,6% u 2024. je za 0,8 postotnih bodova više u odnosu na projekciju iz listopada 2023. (u okviru Nacrta proračunskog plana RH 2024.). Ovakva razlika ogleda se, prije svega, u osjetno većem pozitivnom doprinosu rastu BDP-a od strane bruto investicija u fiksni kapital te osobne potrošnje, što donekle ublažava posljedično snažniji rast uvoza roba i usluga. Blago brže sada rastu i izvoz roba te državna potrošnja. S druge strane, izvoz usluga karakterizira izražen negativan doprinos rastu BDP-a, nasuprot pozitivnom doprinosu u prognozama iz listopada 2023. Uslijed snažnog pozitivnog doprinosa rastu indeksa potrošačkih cijena od strane temeljne inflacije, omanjeg doprinosa kategorije hrane (bez alkoholnih pića i duhanskih proizvoda) te neznatno negativnog doprinosa kategorije energije, stopa inflacije iznositi će 2,9%, nešto niže od predviđanja iz listopada 2023. Na naglašeno višu stopu rasta deflatora BDP-a od deflatora osobne potrošnje u 2024. posebno utječe iznimno visoka stopa rasta deflatora državne potrošnje, kao rezultat reforme sustava plaća u državnom i javnom sektoru, ali u manjoj mjeri i povišena stopa rasta deflatora investicija, kao i nadalje visoka pozitivna promjena uvjeta razmjene, a prvenstveno u slučaju razmjene usluga.

Nastavno na opisana domaća gospodarska kretanja te ekonomska očekivanja za međunarodno okružje, a uzimajući u obzir i pokazatelje raspoloženja gospodarskih subjekata, u drugom dijelu 2024. te u 2025. godini predviđa se nastavak povoljne dinamike gospodarskog rasta, iako postupno usporavajućom dinamikom, u kontekstu otvorenog pozitivnog jaza proizvodnje. Tako će u 2025. BDP rasti stopom od 3,2%, nešto slabijom nego ove godine, u uvjetima očekivanog stabilnog globalnog ekonomskog rasta te ubrzanja vanjskotrgovinske razmjene, kao i relativno brzog završetka procesa potpune normalizacije inflatornih kretanja, uz postupno opuštanje međunarodnih uvjeta financiranja.

Tablica 2: Makroekonomski okvir u razdoblju 2023. – 2027.

	2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.	Projekcija 2027.
BDP - realni rast (%)	3,3	3,6	3,2	2,8	2,6
Osobna potrošnja	3,0	5,7	3,7	3,0	2,7
Državna potrošnja	7,1	3,5	3,2	2,6	2,5
Bruto investicije u fiksni kapital	10,1	9,4	4,1	2,8	2,3
Izvoz roba i usluga	-2,9	0,4	2,6	2,5	2,3
Izvoz roba	-9,6	4,3	3,6	3,4	3,2
Izvoz usluga	4,0	-3,0	1,7	1,6	1,4
Uvoz roba i usluga	-5,3	4,7	3,4	2,7	2,4
Uvoz roba	-7,3	4,6	3,4	2,7	2,4
Uvoz usluga	8,4	5,6	3,6	2,6	2,3
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)					
Domaća potražnja	5,5	6,2	3,7	2,9	2,6
Promjena zaliha	-3,9	-0,3	0,0	0,0	0,0
Neto inozemna potražnja	1,7	-2,4	-0,5	-0,2	-0,1
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)					
Osobna potrošnja	1,8	3,3	2,1	1,7	1,5
Državna potrošnja	1,5	0,8	0,7	0,6	0,6
Bruto investicije u fiksni kapital	2,2	2,1	0,9	0,6	0,5
Izvoz roba i usluga	-1,7	0,2	1,3	1,2	1,1
Uvoz roba i usluga	3,5	-2,6	-1,8	-1,4	-1,2

Izvor: DZS, Ministarstvo financija

Realni rast BDP-a bit će ostvaren isključivo pod utjecajem domaće potražnje, dok će doprinosi neto inozemne potražnje u 2025. ostati negativni, iako znatno slabiji nego 2024., a doprinos promjena zaliha neutralan. Ovakva prognoza realnog rasta BDP-a je za 0,5 postotnih bodova viša u odnosu na projekciju iz listopada 2023., kada se, u odnosu na ovaj dokument, za 2025. predviđala ipak manje povoljna kako inozemna, tako i domaća dinamika, a prije svega se to odnosi na očekivana kretanja na tržištu rada. Razlika se odnosi na blago povoljniji pozitivan doprinos gospodarskom rastu od strane domaće potražnje, uz neznatno veću razliku kod osobne potrošnje nego kod drugih sastavnica, a s druge strane, blago izraženiji negativan doprinos neto inozemne potražnje, pri čemu se gotovo cjelokupna razlika odnosi na snažniji rast uvoza roba i usluga, što je posljedica upravo ubrzanog kretanja domaće potražnje.

Tržište rada obilježavaju iznimno povoljna očekivanja uslijed snažne dinamike gospodarske aktivnosti u uvjetima prisutne neravnoteže između ponude i potražnje za radom u svim glavnim djelatnostima, uz prevladavajuće pozitivne trendove migracijskog salda. Tako će u 2025. godini rast zaposlenosti (prema domaćem konceptu nacionalnih računa) znatno usporiti, ali i dalje zadržati robusnu dinamiku, a anketna stopa nezaposlenosti bilježiti daljnje smanjenje, nakon povijesno niskog rezultata već u prošloj godini. Rekordni nominalni rast bruto plaća zaposlenika iz 2023. i 2024. godine (ostvaren istovremeno s ubrzavajućim migracijskim priljevima), ipak će znatno usporiti, iako će ga i dalje karakterizirati snažna dinamika, velikim dijelom uslijed učinka prijenosa, opisanih manjkova na tržištu rada, kao i najavljenih administrativnih odluka. Pri tomu će, nakon znatno izraženijeg rasta plaća u javnom sektoru u 2024. godini, u 2025. nešto snažnije rasti plaće u privatnom sektoru. Uz tek neznatan oporavak produktivnosti rada, nakon smanjenja u 2024., te opisana kretanja plaća, rast jediničnih troškova rada će, nakon rekordnih vrijednosti u protekle dvije godine, u 2025. znatno usporiti, ali i dalje

ostati povišen. Slijedom navedenog, u uvjetima daljnjeg usporevanja inflacije potrošačkih cijena, očekuje se da će, nakon dodatnog ubrzanja u 2024., snažno usporiti realni rast raspoloživog dohotka stanovništva. Spomenimo ovdje kako projekcija inflacije u 2024. i 2025. podrazumijeva da relativno smanjenje bruto operativnog viška poduzeća amortizira u određenoj mjeri rastuće troškovne pritisaka od strane faktora rada, kao i pretpostavku o ograničenom prelijevanju rasta plaća u javnom sektoru na privatni sektor.

Izraženiji doprinosu njegovom rastu, osim naknada zaposlenicima, doći će opet od socijalnih davanja kućanstvima, iako znatno niži u odnosu na 2024. Osim toga, rastu raspoloživog dohotka kućanstava u 2025. pridonijeti će i osjetno manji negativni doprinosi od strane socijalnih doprinosa i poreza na dohodak i imovinu sektora kućanstava. Nakon izraženog rasta stope štednje stanovništva u 2023. i 2024., ona će tako u 2025. zabilježiti neznatno daljnje povećanje te ostati na razinama blago ispod pred-pandemijskih (stopa štednje stanovništva u razdoblju 2015.-2019. iznosila je prosječno 9,7%), u uvjetima usporevujuće inflacije te iznimno povoljne dinamike dohodaka, a usprkos prevladavajućem i dalje pozitivnom raspoloženju potrošača. Unatoč oporavku inozemne potražnje te nastavku relativno dinamične investicijske aktivnosti privatnog i javnog sektora, osobna potrošnja tako će ostati temelj rasta domaće potražnje, kao i samog BDP-a.

Tablica 3: Kretanja na tržištu rada

	2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.	Projekcija 2027.
	promjena, promjena, promjena, promjena, promjena,				
	u %	u %	u %	u %	u %
Radna snaga (15+) ¹	0,1	2,8	1,7	0,8	0,6
Stopa nezaposlenosti, razina u % ¹	6,1	5,0	4,5	4,2	4,1
Broj zaposlenih ²	2,2	5,5	3,1	1,8	1,2
Produktivnost rada, broj zaposlenih ²	1,0	-1,8	0,1	1,0	1,3
Jedinični trošak rada ²	14,6	11,1	5,9	3,1	2,4
Naknada po zaposleniku ²	15,9	9,1	6,0	4,1	3,7
Bruto plaće u pravnim osobama ³	14,8	14,6	8,1	4,6	3,9

Izvor: DZS, HZMO, Ministarstvo financija

Za razliku od 2024. kada je značajan doprinos došao i od nekih drugih sastavnica, rast državne potrošnje bit će u 2025. dominantno pod utjecajem snažne dinamike intermedijarne potrošnje, koja će dodatno blago ubrzati u odnosu na prethodnu godinu, dok će rast zaposlenosti u javnom sektoru u 2025. usporiti te ostati znatno slabiji od onog u privatnom. Nakon iznimnog rasta u 2024., u 2025. se očekuje znatno usporevanje bruto investicija u fiksni kapital kako privatnog, tako i javnog sektora. Usporevanje dinamike investicija privatnog sektora u 2025., u uvjetima nastavka dinamične građevinske aktivnosti te izdašnih EU priljeva, zatim očekivanog smanjivanja neizvjesnosti oko budućih gospodarskih kretanja, kao i popuštanja uvjeta financiranja, tako je uglavnom rezultat izraženog nepovoljnog baznog učinka, ali i rastućeg pritiska na profitabilnost sektora poduzeća koja je u zadnjim godinama bilježila iznimno povoljne iznose. Naime, uslijed povećanih troškova inputa proizvodnje te zahtjeva međunarodne cjenovne konkurentnosti, ovdje valja napomenuti kako će relativni pokazatelj bruto operativnog viška i miješanih dohodaka, nakon povišenih vrijednosti u inflatornom okruženju zadnje tri godine, zabilježiti prvo u 2024. snažan ispravak na razine znatno ispod prosjeka u pred-pandemijskom razdoblju, a onda u 2025. dodatno pasti. Isto tako, nakon iznimno snažnog rasta u ovoj godini, bruto investicije na razini

opće države, značajnim dijelom financirane sredstvima iz EU fondova i Mehanizma za oporavak i otpornost, zabilježit će u 2025. znatno usporavanje. Promatrano prema vrsti investicija, u 2025. godini očekuje se usporavanje dinamike u građevinskoj djelatnosti te ubrzanje kod ostalih vrsta investicija. Doprinos promjena zaliha gospodarskom rastu u narednoj godini postati će neutralan.

Unatoč očekivanju postupnog porasta potražnje kod glavnih vanjskotrgovinskih partnera RH, rast izvoza roba će u 2025. blago oslabiti. To je velikim dijelom rezultat nepovoljnog baznog učinka iz 2024. godine kada je ostvaren naglašen rast zastupljenosti hrvatskog izvoza na stranim tržištima roba koji će u 2025. gotovo iščeznuti. Izvoz usluga zabilježit će u 2025. godini umjereni oporavak, prije svega kao rezultat snažnog oporavka izvoza usluga izuzev putovanja, nakon velikog pada u 2024., kao i znatnog ublažavanja negativne realne dinamike prosječne potrošnje po stranom turistu. S druge strane, broj noćenja stranih turista će, nakon izraženog usporavanja ove godine, dodatno ublažiti dinamiku u 2025. Kao rezultat usporavanja dinamike konačne potražnje, uz naglašeno usporavanje investicija koje karakterizira visoka zastupljenost uvozne komponente, ali i iznimno visoke dostignute razine udjela uvoza u BDP-u, uvoza roba i usluga će naredne godine rasti tek nešto brže od BDP-a.

Inflacija bi u 2025. godini trebala dodatno blago usporiti na 2,7%, prvenstveno kao posljedica ublažavanja doprinosa kretanju indeksa potrošačkih cijena od strane temeljne inflacije, koja će ipak i dalje davati najznačajniji doprinos, te u manjoj mjeri također i umanjenju doprinosa inflacije cijena hrane. Naime, kod temeljne inflacije se inflatorni pritisci zadržavaju najduže, a osim toga, u 2025. se očekuje nastavak relativno snažne dinamike jediničnih troškova rada, koje će djelomično ublažiti spomenuta promjena razine udjela profita u cijenama konačnih proizvoda naniže. S druge strane, doprinos rasta cijena energije kretanju ukupnog indeksa potrošačkih cijena postat će blago pozitivan. Nakon tri godine snažne dinamike, kretanje deflatora BDP-a doći će na „normalniju“ razinu od 3,7% tek u 2025. godini, prije svega kroz iščezavanje učinaka reforme plaća, postupno ublažavanje troškovnih pritisaka u građevinskoj aktivnosti, kao i znatnije smanjivanje pozitivnih učinaka uvjeta razmjene prisutnih još od 2023. godine.

Tablica 4: Kretanje cijena

	2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.	Projekcija 2027.
Deflator BDP-a, promjena (%)	11,7	6,7	3,7	2,6	2,4
Osobna potrošnja	8,7	3,1	2,7	2,3	2,2
Državna potrošnja	8,7	13,1	4,6	2,6	2,5
Bruto investicije u fiksni kapital	8,9	4,7	2,9	2,2	2,0
	70,8	-79,3	2,7	2,3	2,2
Izvoz roba i usluga	5,8	3,3	2,0	2,1	2,1
Izvoz roba	2,9	-0,4	1,4	1,9	2,1
Izvoz usluga	8,5	6,7	2,6	2,2	2,1
Uvoz roba i usluga	1,6	0,3	1,0	1,7	1,9
Uvoz roba	0,8	-0,4	0,8	1,6	1,9
Uvoz usluga	5,8	4,4	1,7	1,8	1,9
Indeks potrošačkih cijena, promjena (%)	8,0	2,9	2,7	2,3	2,2

Izvor: DZS, Ministarstvo financija

U nastavku promatranog razdoblja očekuje se da će rast BDP-a postupno usporiti s 3,2% u 2025. na 2,8% BDP-a u 2026. te 2,6% u 2027. godini. Rast BDP-a bit će u čitavom promatranom razdoblju ostvaren isključivo temeljem domaće potražnje, i to dominantno osobne potrošnje, dok će doprinos neto inozemne potražnje ostati blago negativan, a što je izravna posljedica strukture domaćeg

gospodarstva. Prognoza varijabli tržišta rada pretpostavlja nastavak pozitivnih migracijskih trendova ograničenog dometa, koji obuhvaćaju i pojačan povratak osoba koje su prethodno emigrirale, a počeci tog procesa već su primjetni. Inflacija će biti usporavajuća i ograničena, pri čemu se očekuje da povećane troškove rada u srednjem roku djelomično amortizira slaba dinamika profitabilnosti poduzeća (uz niže i padajuće razine udjela bruto operativnog viška u BDP-u, kao protuteža rastućoj dinamici naknada zaposlenika te, u manjoj mjeri, dinamici razlike neizravnih poreza i subvencija). Predviđa se kako bi, nakon izraženijeg povećanja u 2024., stopa štednje sektora kućanstava mogla neznatno rasti sve do 2026. godine dok se u dovoljnoj mjeri ne ublaže trenutni trendovi na tržištu rada (tj. dovoljno zatvori jaz na tržištu rada), ali će i dalje ostati na razinama blago ispod pred-pandemijskih (stopa štednje kućanstava u razdoblju 2015.-2019. iznosila je prosječno 9,7%). Nakon 2026. godine stopa štednje kućanstava mogla bi se početi postupno smanjivati prema dugoročnim vrijednostima koje su ipak nešto niže, što ovisi i o prevladavajućem kretanju optimizma potrošača, pri čemu je ključno izdvojiti da bilance sektora kućanstava trenutno djeluju financijski poprilično „zdravo“. Tako se u ovom scenariju pretpostavlja da realne plaće na kraju razdoblja ne rastu brže od produktivnosti rada, unatoč trenutnim pritiscima u smislu manjka određenih profila radnika. U posljednjim godinama promatranog razdoblja dinamiku agregatnih investicija uvelike će ograničavati dinamika javnih investicija budući da su one trenutno na visokim razinama u apsolutnom iznosu te uvelike ovise o perspektivi priljeva iz EU fondova. Također, s početkom slabljenja potražnje u građevinskoj djelatnosti bit će aktivni negativni bazni efekt za taj dio ukupnih investicija. U usporedbi s pred-pandemijskim razdobljem nove investicije mogle bi biti također ograničene potencijalno većim troškovima financiranja, kao i nižom očekivanom profitabilnosti sektora poduzeća, a neizravno i većim troškovima inputa u proizvodnji. Izvoz roba ostvario je od pristupanja RH EU do danas ipak iznenađujuće veliko kumulativno povećanje udjela na svjetskom tržištu. Međutim, taj će trend postupno iščeznuti, posebno uzevši u obzir nepovoljne osobine hrvatske izvozne baze, kako u smislu dugoročnih izgleda izvoznih tržišta, tako i u smislu samih proizvoda, ali i slabu perspektivu dinamike unutarnjih troškova proizvodnje. Ovome valja pridodati i očekivanje pogoršanih uvjeta razmjene s inozemstvom u odnosu na razdoblje nakon pristupanja EU, kada je izvoz ostvario najveće pomake, kao i očekivano pogoršanje uvjeta dugoročnog zaduživanja. Također, iako su sve slabije korelirani, izvoz roba trebao bi u srednjem roku ipak u većoj mjeri pratiti dinamiku industrijske proizvodnje, čiji su izgledi iznimno ograničeni. Izvoz usluga, ili preciznije kategorija putovanja, na koju se odnosi najveći dio izvoza usluga, u još većoj mjeri se suočava s unutarnjim i vanjskim ograničenjima. Turističkoj djelatnosti, u kojoj je u proteklom razdoblju primjetno dostizanje ograničenja na strani ponude (a prvenstveno se tu misli na infrastrukturna i prostorna ograničenja), kao i problemi s cjenovnim i drugim pokazateljima konkurentnosti, predstoji proces značajne strukturne promjene ne bi li se osigurao rast u srednjem roku. Izazovima u turističkom sektoru valja pridodati posljedice klimatskih promjena te prilagodbe promjenama u ponašanju turista, kao i potencijalno opće slabljenje turističke potražnje, koji zajednički ugrožavaju koncept „masovnog sezonskog turizma“, a upućuju prema snažnijem fokusu na kreiranje veće dodane vrijednosti turističkog proizvoda. Tako se, vezano uz putanju kategorije putovanja, u ovim prognozama u srednjem roku očekuje gotovo stagnantno kretanje kako noćenja stranih turista, tako i prosječne realne potrošnje po turistu, dok se za izvoz usluga izuzev putovanja predviđa znatno dinamičnija putanja. Visoki dostignuti udio uvoza u BDP-u, kao i slabljenje dinamike kategorija s rashodne strane s izraženom uvoznom ovisnošću, ograničavat će kretanje elastičnosti uvoza roba i usluga u srednjem roku.

2. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2025. – 2027. određeno je projiciranim kretanjem gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir fiskalne učinke porezne reforme koja stupa na snagu 1. siječnja 2025. kao i paketa mjera koje je Vlada donijela za pomoć kućanstvima i gospodarstvu u vrijeme inflatornih pritisaka. Izmjenom Zakona o PDV-u podiže se prag za ulazak u sustav PDV-a s 40.000 na 50.000 eura. Izmjenama Zakona o doprinosima, poslodavcima se ukida oslobođenje od obveze plaćanja doprinosa u trajanju do 5 godina za zdravstveno osiguranje mladih zaposlenika do 30 godina. To pravo od početka godine neće vrijediti za nove zaposlenike, no neće se eliminirati stečena prava. Valja istaknuti da i dalje ostaje na snazi oslobođenje od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje na plaću radnika koji se prvi put zapošljava (osoba bez radnog staža) do jedne godine.

Značajan učinak na prihode proračuna imaju i sredstva pomoći institucija i tijela EU, što se ponajprije odnosi na sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. te iz Mehanizma za oporavak i otpornost, kojima će se jačati oporavak i otpornost gospodarstva.

Uzevši u obzir navedeno, u 2025. godini ukupni prihodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 33 milijarde eura, dok su za 2026. projicirani u iznosu od 34,8 milijardi eura, a za 2027. u iznosu od 35,1 milijardu eura.

Porezni prihodi

Porezni prihodi za razdoblje 2025. – 2027. projicirani su na temelju makroekonomskih pretpostavki, uzimajući u obzir efekte prethodno spomenutih poreznih izmjena. Sukladno navedenom, porezni prihodi u 2025. godini projicirani su u iznosu od 18,5 milijardi eura. U narednim godinama, očekuje se njihov daljnji rast pa su tako u 2026. projicirani u iznosu od 19,5 milijardi eura, odnosno uz međugodišnji rast od 5,3%, dok se u 2027. godini očekuju u iznosu od 20,4 milijardi eura i bilježe rast od 4,8%.

Porez na dobit

Porez na dobit u tekućoj godini plaća se na temelju poslovanja poduzetnika prethodne godine. Plan kretanja prihoda od poreza na dobit za 2025. te projekcije za 2026. i 2027. godinu rađene su temeljem procjene poslovanja gospodarskih subjekata i očekivanih učinaka makroekonomskih kretanja. Prihod od poreza na dobit za 2025. planiran je u iznosu od 2,8 milijardi eura, dok je u 2026. i 2027. godini projiciran u iznosu od 2,9 odnosno 3 milijarde eura.

Porez na dodanu vrijednost

Projekcija prihoda od poreza na dodanu vrijednost temeljena je na makroekonomskim pretpostavkama, koje uključuju rast osobne potrošnje, turističkih usluga, rashoda države za intermedijarnu potrošnju, investicije te socijalne transfere u naravi. Sukladno navedenom, u 2025. planira se ostvariti 12,5 milijardi eura prihoda od PDV-a, dok projekcije za 2026. iznose 13,3 milijardi eura, odnosno 14 milijardi eura za 2027. godinu.

Posebni porezi i trošarine

Prihod od posebnih poreza i trošarina projiciran je na temelju očekivanog intenziteta prometa i potrošnje trošarinskih proizvoda. Tako se u projiciranom srednjoročnom razdoblju očekuje ukupni prihod od posebnih poreza i trošarina u iznosu od oko 3 milijarde eura.

Ostali porezi na robu i usluge

Prihodi od ostalih poreza na robu i usluge u 2025. planirani su u iznosu od 103,3 milijuna eura, dok procjene za 2026. iznose 109,2 milijuna eura, odnosno 115,2 milijuna eura za 2027. godinu. Ovu skupinu poreznih prihoda čine prihodi od poreza na osiguranja od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja.

Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću te naknade za priređivanje igara na sreću

Ovi prihodi planirani su temeljem dinamike kretanja u proteklim godinama te se sličan trend očekuje i nadalje. Sukladno navedenom, prihodi od poreza na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću planirani su u iznosu od 85,8 milijuna eura za 2025., dok projekcije za 2026. i 2027. godinu iznose 89,5 milijuna eura, odnosno 93,1 milijun eura.

Porez na međunarodnu trgovinu i transakcije

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije u 2025. planiran je u iznosu od 83,3 milijuna eura. Projekcija ovog prihoda za 2026. iznosi 83,8 milijuna eura, a za 2027. godinu 84,3 milijuna eura.

Doprinosi

Projekcije prihoda po osnovi doprinosa za razdoblje 2025. - 2027. temeljene su na očekivanom kretanju rasta nominalnih bruto plaća i zaposlenosti, uključujući izmjene u sustavu doprinosa. U 2025. godini u državni proračun planira se prikupiti 5,6 milijardi eura prihoda od doprinosa za mirovinsko osiguranje, dok projekcija za 2026. iznosi 5,9 milijardi eura, a za 2027. godinu 6,2 milijarde eura.

Prihodi od pomoći

Prihodi od pomoći najvećim dijelom odnose se na prihode vezane uz projekte financirane iz EU proračuna odnosno iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. te Mehanizma za oporavak i otpornost. Sukladno navedenom, ukupno planirani prihodi od pomoći u 2025. iznose 3,7 milijardi eura, a u 2026. i 2027. godini 3,9 odnosno 2,6 milijardi eura. Prihodi pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU od 2025. godine na dalje planirani su u skladu s očekivanom naplatom te u visini rashoda financiranih iz EU izvora za koja su sredstva osigurana iz naplaćenih predujmova ili iz unaprijed naplaćenog prihoda.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine u 2025. planirani su u iznosu od 570,9 milijuna eura, a 2026. i 2027. u iznosu od 574,5 milijuna eura odnosno 573 milijuna eura. Sastoje se od prihoda od kamata, prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima, prihoda od

dividendi, koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine te ostalih prihoda od imovine. Dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi državnog proračuna. Najveće stavke čine prihodi od kamata na oročena sredstva i depozite po viđenju te prihodi od dobiti i dividendi trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija, koji su u 2025. planirani u iznosu od 239,8 milijuna eura, a u 2026. i 2027. u iznosu od 240,5 odnosno 236,7 milijuna eura.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

Prihodi po osnovi upravnih i administrativnih pristojbi u 2025. planirani su u iznosu od 1,2 milijarde eura za sve tri projekcijske godine. Pritom su prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi planirani su u iznosu od 175,2 milijuna eura, u 2026. u iznosu od 178,7 milijuna eura te u 2027. godini u iznosu od 181,8 milijuna eura. Istodobno, prihodi po posebnim propisima, koji su u najvećoj mjeri namjenski prihodi proračunskih korisnika, bilježit će razinu od 736,8 milijuna eura u 2025., 747,7 milijuna eura u 2026. te 755,8 milijuna eura u 2027. godini. Prihodi od naknada za priređivanje igara na sreću planiraju se u iznosu od 272,8 milijuna eura u 2025. odnosno u iznosu od 275,4 milijuna eura i 277,4 milijuna eura u 2026. i 2027. godini.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga, koji su u cijelosti namjenski prihodi, kao i prihode od donacija planiraju proračunski korisnici. Za 2025. godinu planirani su u iznosu od 232,5 milijuna eura, a u 2026. i 2027. godini projicirani su na razini od 236,7, odnosno 235 milijuna eura.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza

Prihodi iz nadležnog proračuna i od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje temeljem ugovornih obveza odnose se na ustanove u zdravstvu u državnom vlasništvu, koji će se u razdoblju 2025. -2027. kretati na prosječnoj razini od 3,2 milijarde eura.

Kazne, upravne mjere i ostali prihodi

Prihodi od kazni i upravnih mjera najvećim se dijelom ostvaruju po osnovi kazni za prometne prekršaje, porezne i carinske prekršaje, a u nešto manjoj mjeri od raznih ostalih kazni. Očekuje se da će prihodi od kazni i upravnih mjera slijediti trendove dosadašnjih kretanja i u narednom razdoblju te su za 2025. planirani u iznosu od 163,9 milijuna eura, dok projekcije za 2026. iznose 168,2 milijuna eura, a za 2027. godinu 173 milijuna eura.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2025. godini planiraju se u iznosu od 90,5 milijuna eura, a najveći dio ovih prihoda ostvarit će se prodajom zemljišta, stanova i ostalih građevinskih objekata, kao i prihodima od prodaje zaliha odnosno nafte i naftnih derivata radi znavljanja zaliha. U naredne dvije godine ovi prihodi se projiciraju u iznosu od 91,7 milijuna eura i 95,7 milijuna eura.

Tablica 5: Prihodi državnog proračuna za razdoblje 2023. - 2027.

Prihodi državnog proračuna EUR		Ostvarenje 2023.	PLAN 2024. (rebalans)	PLAN 2025.	Indeks 2025./2024.	PROJEKCIJA 2026.	Indeks 2026./2025.	PROJEKCIJA 2027.	Indeks 2027./2026.
UKUPNO		27.366.288.523	30.332.415.325	32.952.988.889	108,6	34.766.290.166	105,5	35.059.799.019	100,8
6	PRIHODI POSLOVANJA	27.294.022.358	30.151.538.968	32.862.508.919	109,0	34.674.636.135	105,5	34.964.058.958	100,8
61	Prihodi od poreza	15.495.126.574	17.256.469.233	18.499.548.549	107,2	19.486.426.356	105,3	20.417.670.096	104,8
612	Porez na dobit	2.351.288.918	2.573.698.472	2.761.380.870	107,3	2.907.021.239	105,3	3.043.722.133	104,7
614	Porezi na robu i usluge	13.064.518.885	14.602.486.683	15.639.824.960	107,1	16.480.628.885	105,4	17.274.686.417	104,8
6141	- Porez na dodanu vrijednost	10.268.635.346	11.374.465.907	12.542.778.674	110,3	13.286.065.497	105,9	13.988.557.870	105,3
6142	- Porez na promet	239.642	25.069	0	#	0	#	0	#
6143	- Posebni porezi i trošarine	2.407.884.410	2.789.330.406	2.907.996.846	104,3	2.995.921.037	103,0	3.077.815.302	102,7
6146	- Ostali porezi na robu i usluge	81.804.157	97.118.692	103.258.498	106,3	109.164.166	105,7	115.217.850	105,5
6147	- Porez na dobitke od igara na sreći i ostali porezi od igara na sreću	75.006.602	80.719.054	85.790.942	106,3	89.478.185	104,3	93.095.395	104,0
6148	- Naknade za priređivanje igara na sreću	230.948.728	260.827.555	0	#	0	#	0	#
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	79.312.329	80.282.096	83.342.719	103,8	83.776.232	100,5	84.261.546	100,6
616	Ostali prihodi od poreza	6.442	1.982	15.000.000	#	15.000.000	100,0	15.000.000	100,0
62	Doprinosi	4.385.296.647	5.004.414.141	5.553.898.885	111,0	5.912.465.670	106,5	6.223.885.530	105,3
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	4.384.075.736	5.003.766.906	5.553.898.885	111,0	5.912.465.670	106,5	6.223.885.530	105,3
623	Doprinosi za zapošljavanje	1.220.911	647.235	0	#	0	#	0	#
63	Pomoći	4.065.881.568	3.241.798.730	3.678.289.462	113,5	3.860.517.740	105,0	2.612.940.661	67,7
64	Prihodi od imovine	730.131.997	605.976.924	570.919.196	94,2	574.488.068	100,6	573.031.763	99,7
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	732.112.152	864.819.971	1.184.792.642	137,0	1.201.823.060	101,4	1.215.007.618	101,1
66	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	222.082.390	236.315.168	232.453.810	98,4	236.737.975	101,8	235.034.752	99,3
67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	1.543.131.231	2.680.301.792	2.978.755.093	111,1	3.234.024.313	108,6	3.513.453.396	108,6
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	120.259.800	261.443.009	163.851.282	62,7	168.152.953	102,6	173.035.142	102,9
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	72.266.165	180.876.357	90.479.970	50,0	91.654.031	101,3	95.740.061	104,5

Izvor: Ministarstvo financija

3. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

U 2025. godini ukupni rashodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 37,0 milijardi eura, što je 10,2% ili 3,4 milijarde eura više u odnosu na tekući plan za 2024. godinu. U 2026. godini ukupni rashodi planirani su na razini od 38,2 milijarde eura, a u 2027. projiciraju se na razinu od 36,8 milijardi eura.

Tablica 6: Kretanje ukupnih rashoda državnog proračuna u razdoblju 2023. - 2027.

ukupno svi izvori		Izvršenje 2023.	Tekući plan 2024.	Indeks 24./23.	Prijedlog 2025.	Indeks 25./24.	Projekcija 2026.	Indeks 26./25.	Projekcija 2027.	Indeks 27./26.
UKUPNO		28.095.373.152	33.586.593.252	119,5	37.007.454.757	110,2	38.224.316.928	103,3	36.793.384.772	96,3
- 3	Rashodi poslovanja	26.579.295.470	31.717.486.429	119,3	34.250.487.159	108,0	35.677.553.797	104,2	34.465.981.405	96,6
31	Rashodi za zaposlene	3.897.081.833	5.719.058.502	146,8	6.143.521.724	107,4	6.261.728.862	101,9	6.379.188.779	101,9
32	Materijalni rashodi	2.820.311.099	3.365.184.955	119,3	3.732.466.495	110,9	3.790.541.380	101,6	3.880.287.917	102,4
34	Financijski rashodi	973.601.071	1.157.042.058	118,8	1.207.201.585	104,3	1.210.622.572	100,3	1.225.422.623	101,2
35	Subvencije	1.624.882.403	2.399.735.727	147,7	1.772.230.579	73,9	1.270.577.617	71,7	1.247.321.693	98,2
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	6.632.577.017	6.956.944.002	104,9	7.887.651.125	113,4	8.852.332.345	112,2	7.887.248.341	89,1
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	8.814.528.615	10.429.347.061	118,3	11.206.035.870	107,4	11.859.821.262	105,8	12.286.510.973	103,6
38	Rashodi za donacije, kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći	1.816.313.431	1.690.174.124	93,1	2.301.379.781	136,2	2.431.929.759	105,7	1.560.001.079	64,1
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.516.077.682	1.869.106.823	123,3	2.756.967.598	147,5	2.546.763.131	92,4	2.327.403.367	91,4

Izvor: Ministarstvo financija

Ovaj proračun odražava politike Vlade usmjerene na održivost mirovinskog sustava i potporu najugroženijima, demografsku revitalizaciju, daljnji rast kvalitete socijalne skrbi i unapređenje kvalitete stanovanja. Osim toga, proračun odražava i nastavak reforme obrazovanja te obnove od potresa kao i jačanja obrambenih sposobnosti i sigurnosti. Daljnji naponi ulažu se i u povećanje kvalitete prometnog sustava i sustava komunalne infrastrukture te u postizanje energetske održivosti.

Povećanje ukupnih rashoda prvenstveno je rezultat povećanih izdvajanja za:

- mirovine i mirovinska primanja u iznosu od 778,5 milijuna eura uslijed redovnog usklađivanja mirovina (indeksacija) i očekivanog stupanja na snagu Izmjena i dopuna Zakona o mirovinskom osiguranju tijekom 2025.,
- zaposlene (uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu i zaposlene u ustanovama u zdravstvu) u iznosu od 516,4 milijuna eura uslijed pune godišnje primjene novog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama, Zakona o izmjenama Zakona o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika te Odluke o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika,
- energetska održivost u iznosu od 352,8 milijuna eura,
- ulaganja u opremanje i modernizaciju vojske u iznosu od 293,9 milijuna eura (nabava topničkog sustava HIMARS, bezposadnih letjelica Baryaktar, helikoptera Black Hawk, sustava protuzračne obrane, opremanje borbenim tenkovima Leopard),
- naknadu štete INA - MOL u iznosu od 241,5 milijuna eura,
- nastavak sanacije šteta od potresa u iznosu od 207,1 milijun eura,
- ulaganja u vodno komunalne projekte u iznosu od 200,3 milijuna eura,
- investicije u zdravstvenu infrastrukturu u iznosu od 170,9 milijuna eura,
- ulaganja u željeznički sektor u iznosu od 142,2 milijuna eura,

- demografske mjere u iznosu od 120,2 milijuna eura što uključuje i očekivane Izmjene zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama kojima se planira povećanje maksimalne novčane naknade za korištenje prava na roditeljski dopust i jednokratne naknade za novorođeno dijete
- unapređenje kvalitete stanovanja u iznosu od 100,1 milijun eura od čega:
 - energetska obnova u iznosu - 64,7 milijuna eura
 - stambeno zbrinjavanje zaštićenih najomprimaca - 20,4 milijuna eura
 - provedba Nacionalnog programa stambene politike - 14,0 milijuna eura
 - sufinanciranje ugradnje dizala - 1,0 milijun eura,
- ulaganje u znanstveno-istraživačku djelatnost u iznosu od 96,6 milijuna eura
- ulaganja u cestovnu infrastrukturu i pomorski promet u iznosu od 91,5 milijuna eura
- digitalizacija javne uprave i podizanje energetske učinkovitosti pravosudnih tijela u iznosu od 81,5 milijuna eura
- ulaganja i potpore u području odgoja i obrazovanja (fiskalna održivost dječjih vrtića, kapitalne investicije u predškolsko obrazovanje..) u iznosu od 81,1 milijun eura
- upravljanje državnim granicama u iznosu od 67,8 milijuna eura
- digitalizaciju ustanova visokog obrazovanja u iznosu od 50,1 milijuna eura
- doprinosi Republike Hrvatske proračunu Europske unije u iznosu od 47,0 milijuna eura
- razvoj sporta 46,8 milijuna eura
- ruralni razvoj 40,9 milijuna eura

U nastavku se daje pregled kretanja rashoda državnog proračuna u razdoblju 2023. - 2027. po ekonomskoj klasifikaciji.

Tablica 7: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u razdoblju 2023. - 2027.

izvori 1, 2 i 8		Izvršenje 2023.	Tekući plan 2024.	Indeks 24./23.	Prijedlog 2025.	Indeks 25./24.	Projekcija 2026.	Indeks 26./25.	Projekcija 2027.	Indeks 27./26.
UKUPNO		21.641.302.086	26.468.987.231	122,3	28.741.601.868	108,6	29.718.060.652	103,4	29.294.392.052	98,6
- 3	Rashodi poslovanja	20.755.856.274	25.156.642.378	121,2	27.006.029.645	107,4	27.794.552.549	102,9	27.329.693.302	98,3
31	Rashodi za zaposlene	2.828.877.969	3.680.044.677	130,1	3.925.157.184	106,7	3.984.822.247	101,5	4.013.986.339	100,7
32	Materijalni rashodi	1.385.857.939	1.594.175.747	115,0	1.820.119.278	114,2	1.816.129.061	99,8	1.842.951.773	101,5
34	Financijski rashodi	962.429.742	1.140.992.159	118,6	1.197.999.576	105,0	1.202.368.184	100,4	1.216.982.757	101,2
35	Subvencije	746.475.123	1.541.937.366	206,6	939.536.525	60,9	503.485.946	53,6	560.753.023	111,4
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	5.299.428.938	5.995.975.758	113,1	6.626.523.038	110,5	7.293.227.242	110,1	6.659.826.612	91,3
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	8.705.401.918	10.286.641.284	118,2	11.063.048.051	107,5	11.727.496.963	106,0	12.152.396.233	103,6
38	Rashodi za donacije, kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći	827.384.646	916.875.387	110,8	1.433.645.993	156,4	1.267.022.906	88,4	882.796.565	69,7
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	885.445.812	1.312.344.853	148,2	1.735.572.223	132,2	1.923.508.103	110,8	1.964.698.750	102,1

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 8: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz vlastitih prihoda, prihoda za posebne namjene, pomoći i donacija u razdoblju 2023. - 2027.

ostali izvori		Izvršenje 2023.	Tekući plan 2024.	Indeks 24./23.	Prijedlog 2025.	Indeks 25./24.	Projekcija 2026.	Indeks 26./25.	Projekcija 2027.	Indeks 27./26.
UKUPNO		6.453.712.469	7.117.606.021	110,3	8.265.852.889	116,1	8.506.256.276	102,9	7.498.992.720	88,2
- 3	Rashodi poslovanja	5.823.415.770	6.560.844.051	112,7	7.244.457.514	110,4	7.883.001.248	108,8	7.136.288.103	90,5
31	Rashodi za zaposlene	1.068.203.865	2.039.013.825	190,9	2.218.364.540	108,8	2.276.906.615	102,6	2.365.202.440	103,9
32	Materijalni rashodi	1.434.429.734	1.771.009.208	123,5	1.912.347.217	108,0	1.974.412.319	103,2	2.037.336.144	103,2
34	Financijski rashodi	11.171.329	16.049.899	143,7	9.202.009	57,3	8.254.388	89,7	8.439.866	102,2
35	Subvencije	878.407.280	857.798.361	97,7	832.694.054	97,1	767.091.671	92,1	686.568.670	89,5
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	1.333.148.079	960.968.244	72,1	1.261.128.087	131,2	1.559.105.103	123,6	1.227.421.729	78,7
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	109.126.697	142.705.777	130,8	142.987.819	100,2	132.324.299	92,5	134.114.740	101,4
38	Rashodi za donacije, kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći	988.928.785	773.298.737	78,2	867.733.788	112,2	1.164.906.853	134,2	677.204.514	58,1
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	630.296.699	556.761.970	88,3	1.021.395.375	183,5	623.255.028	61,0	362.704.617	58,2

Izvor: Ministarstvo financija

U nastavku se daje i prikaz kretanja rashoda državnog proračuna u razdoblju 2023. - 2027. po izvorima financiranja. Naime, proračunske klasifikacije čine okvir kojim se iskazuju i sustavno prate prihodi i primici te rashodi i izdaci po nositelju, cilju, namjeni, vrsti, lokaciji i izvoru financiranja. Izvori financiranja sadrže prihode i primitke iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i namjene.

Tablica 9: Kretanje rashoda državnog proračuna u razdoblju 2023. - 2027. po izvorima financiranja

		Izvršenje 2023.	Tekući plan 2024.	Indeks 24./23.	Prijedlog 2025.	Indeks 25./24.	Projekcija 2026.	Indeks 26./25.	Projekcija 2027.	Indeks 27./26.
UKUPNO		28.095.014.555	33.586.593.252	119,5	37.007.454.757	110,2	38.224.316.928	103,3	36.793.384.772	96,3
- 1	Opći prihodi i primici	17.164.053.486	20.765.536.919	121,0	21.727.946.959	104,6	21.759.350.953	100,1	22.300.099.136	102,5
11	Opći prihodi i primici	16.850.527.730	20.482.884.463	121,6	21.387.243.299	104,4	21.387.028.023	100,0	21.976.014.003	102,8
12	Sredstva učešća za pomoći	286.577.026	267.652.456	93,4	325.703.660	121,7	357.322.930	109,7	309.085.133	86,5
15	Proračunska pričuva	26.948.730	15.000.000	55,7	15.000.000	100,0	15.000.000	100,0	15.000.000	100,0
- 2	Doprinosi za obvezna osiguranja	4.384.075.736	4.998.324.211	114,0	5.553.898.885	111,1	5.912.465.670	106,5	6.223.885.530	105,3
21	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	4.384.075.736	4.998.324.211	114,0	5.553.898.885	111,1	5.912.465.670	106,5	6.223.885.530	105,3
- 3	Vlastiti prihodi	179.574.905	264.779.418	147,4	244.264.399	92,3	227.446.756	93,1	228.841.775	100,6
31	Vlastiti prihodi	179.574.905	264.779.418	147,4	244.264.399	92,3	227.446.756	93,1	228.841.775	100,6
- 4	Prihodi za posebne namjene	2.171.727.906	3.513.492.959	161,8	3.882.017.216	110,5	4.066.842.664	104,8	4.312.391.967	106,0
41	Prihodi od igara na sreću	113.635.849	119.063.306	104,8	134.322.466	112,8	128.264.456	95,5	129.234.421	100,8
42	Prihodi od spomeničke rente	7.136.673	6.034.641	84,6	7.634.641	126,5	6.034.641	79,0	6.034.641	100,0
43	Ostali prihodi za posebne namjene	2.050.955.384	3.388.395.012	165,2	3.740.060.109	110,4	3.932.543.567	105,1	4.177.122.905	106,2
- 5	Pomoći	4.067.263.623	3.261.873.276	80,2	4.057.450.362	124,4	4.144.772.802	102,2	2.893.225.497	69,8
51	Pomoći EU	95.693.071	119.371.594	124,7	126.107.821	105,6	114.624.160	90,9	97.408.395	85,0
52	Ostale pomoći	326.280.396	327.319.738	100,3	333.222.217	101,8	107.676.707	32,3	88.000.005	81,7
53	Inozemne darovnice	3.431	46.455	1.354,1	46.455	100,0	46.455	100,0	46.455	100,0
55	Refundacije iz pomoći EU	413.465.211	407.760.454	98,6	426.284.637	104,5	423.175.731	99,3	418.264.549	98,8
551	Europski poljoprivredni jamstveni fond (EPJF)	403.669.714	394.466.688	97,7	400.807.228	101,6	396.708.112	99,0	396.708.112	100,0
552	Švicarski instrument	2.221.259	2.295.556	103,3	4.768.497	207,7	7.871.193	165,1	8.126.813	103,2
559	Ostale refundacije iz sredstava EU	7.574.238	10.998.210	145,2	20.708.912	188,3	18.596.426	89,8	13.429.624	72,2
56	Fondovi EU	1.995.825.376	1.224.806.951	61,4	1.429.018.490	116,7	1.781.919.816	124,7	2.032.440.180	114,1
561	Europski socijalni fond (ESF)	337.508.956	274.097.068	81,2	327.022.209	119,3	397.435.847	121,5	365.369.538	91,9
562	Kohezijski fond (CF)	494.438.089	88.812.241	18,0	194.255.529	218,7	286.922.413	147,7	321.237.444	112,0
563	Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	736.176.597	491.001.083	66,7	513.932.308	104,7	845.975.056	164,6	1.055.982.046	124,8
564	Ribarski fondovi (EMFF i EFF)	46.823.449	58.566.487	125,1	47.036.201	80,3	41.073.042	87,3	41.073.812	100,0
565	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	380.878.285	312.330.072	82,0	346.772.243	111,0	210.513.458	60,7	248.777.340	118,2
57	Ostali programi EU	715.285.208	90.739.325	12,7	157.998.049	174,1	115.372.196	73,0	78.376.778	67,9
573	Instrumenti Europskog gospodarskog prostora i ostali instrumenti	20.282.422	23.985.080	118,3	1.811.530	7,6	376.800	20,8	4.036.400	1.071,2
575	Fondovi za unutarnje poslove	24.206.093	65.816.103	271,9	147.067.230	223,5	92.323.107	62,8	47.813.936	51,8
576	Fond solidarnosti Europske unije	670.796.692	0	0,0	0	#DIJ/0!	0	x	0	x
577	Fond za pravednu tranziciju	0	938.142	x	9.119.289	x	22.672.289	248,6	26.526.442	117,0
58	Instrumenti EU nove generacije	520.710.931	1.091.828.759	209,7	1.584.772.693	145,1	1.601.957.737	101,1	178.689.135	11,2
581	Mehanizam za oporavak i otpornost	520.710.931	1.091.828.759	209,7	1.584.772.693	145,1	1.601.957.737	101,1	178.689.135	11,2
- 6	Donacije	16.997.833	18.466.318	108,6	16.754.539	90,7	11.154.189	66,6	8.832.317	79,2
61	Donacije	16.641.332	17.979.402	108,0	16.285.259	90,6	10.691.159	65,6	8.434.627	78,9
63	Inozemne donacije	356.501	486.916	136,6	469.280	96,4	463.030	98,7	397.690	85,9
- 7	Prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja	18.148.203	58.994.050	325,1	65.366.373	110,8	56.039.865	85,7	55.701.164	99,4
71	Prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja	18.148.203	58.994.050	325,1	65.366.373	110,8	56.039.865	85,7	55.701.164	99,4
- 8	Namjenski primici od zaduživanja	93.172.863	705.126.101	756,8	1.459.756.024	207,0	2.046.244.029	140,2	770.407.386	37,6
81	Namjenski primici od zaduživanja	91.558.206	702.508.240	767,3	1.455.689.663	207,2	2.040.815.168	140,2	764.341.025	37,5
81	Namjenski primici od zaduživanja	25.044.154	0	0,0	0	#DIJ/0!	0	x	0	x
810	Namjenski primici -ostali	0	144.898.824	x	268.694.354	x	299.165.754	111,3	245.142.197	81,9
815	Namjenski primitak - NPOO	66.514.052	557.609.416	x	1.186.995.309	x	1.741.649.414	146,7	519.198.828	29,8
84	Namjenski primici od povrata glavnica danih zajmova	1.614.657	2.617.861	x	4.066.361	155,3	5.428.861	133,5	6.066.361	111,7

Izvor: Ministarstvo financija

4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Rashodi za zaposlene

Ukupni rashodi za zaposlene u 2025. godini planiraju se u iznosu od 6,1 milijardu eura (ne uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu) i u odnosu na tekući plan 2024. godine bilježe rast od 424,4 milijuna eura.

Do povećanja ove kategorije rashoda dolazi ponajprije uslijed pune godišnje primjene cjelovite reforme sustava plaća koja je započela u 2023. godini ugovaranjem privremenih dodataka na plaću, a nastavljena je u 2024. godini stupanjem na snagu Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama (Narodne novine, br. 155/23) kojim je bilo propisano da će se utvrditi novi koeficijenti složenosti poslova radnih mjesta državnih i javnih službenika te namještenika. Novi koeficijenti složenosti poslova utvrđeni su na sjednici održanoj 22. veljače 2024. kada je Vlada donijela niz uredbi. Privremeni dodaci koji su bili ugovoreni u 2023. godini radi sveobuhvatnog rješavanja niskih plaća državnih službenika i namještenika te službenika i namještenika u javnim službama te ublažavanja posljedica rasta troškova života službenicima i namještenicima s najnižim primanjima bili su prijelazno rješenje te su donošenjem uredbi isti implementirani u nove koeficijente. Uredbe su stupile na snagu 1. ožujka 2024., a prvi fiskalni učinci istih bili su vidljivi u isplati plaće za mjesec ožujak 2024. godine koja je isplaćena u mjesecu travnju 2024. godine. Sredstva u 2025. i narednim godinama planirana su na osnovu pune godišnje primjene novih koeficijenata složenosti slijedom čega su i osigurana dodatna sredstva u okviru ove kategorije rashoda.

Nadalje, kako bi se dodatno poboljšao materijalni položaj pravosudnih dužnosnika tijekom 2024. godine usvojen je i Zakon o izmjenama Zakona o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika (Narodne novine, br. 35/24) kojim je, između ostalog, osnovica za izračun plaće pravosudnih dužnosnika povećana za dodatnih 11,5%. Zakon je stupio na snagu 1. travnja 2024., a prvi fiskalni učinci istog bili su vidljivi u isplati plaće za mjesec travanj 2024. godine koja je isplaćena u mjesecu svibnju 2024. godine. I u ovom slučaju su u 2025. i narednim godinama planirana sredstva na osnovu pune godišnje primjene slijedom čega su također osigurana dodatna sredstva u okviru ove kategorije rashoda.

Osim toga, Vlada je 25. srpnja 2024. donijela Odluku o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika kojom je ista povećana sa 516,29 eura bruto na 947,18 eura bruto, što odgovara važećoj osnovici za obračun plaće državnih službenika i namještenika. Primjena uvećane osnovice započela je s plaćom za mjesec srpanj 2024., koja je isplaćena u mjesecu kolovozu 2024. I za ovu namjenu su osigurana dodatna sredstva u 2025. i narednim godinama za punu godišnju primjenu.

U 2026. i 2027. godini ovi rashodi planirani su na razini od 6,3 milijarde eura, odnosno 6,4 milijarde eura.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi u 2025. godini planiraju se u iznosu od 3,7 milijardi eura i u odnosu na tekući plan 2024. godine povećavaju se za 367,3 milijuna eura. Navedeno povećanje rezultat je povećanja ove kategorije rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka za iznos

od 225,9 milijuna eura, ali i onih koji se financiraju iz EU i ostalih izvora za 141,3 milijuna eura i to prvenstveno zbog osiguranja sredstava potrebnih za redovno funkcioniranje sustava obrane i policije.

U 2026. i 2027. godini ukupni materijalni rashodi projicirani su na razini od 3,8 milijardi eura, odnosno 3,9 milijardi eura.

Financijski rashodi

Financijski rashodi, koje čine kamate za izdane vrijednosne papire, kamate za primljene zajmove i ostali financijski rashodi, projicirani su u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima, odnosno troškovima servisiranja javnog duga. Ovi rashodi u 2025. godini planirani su na razini od 1,2 milijarde eura i u odnosu na tekući plan 2024. godine bilježe rast od 50,2 milijuna eura. U 2026. i 2027. godini financijski rashodi projicirani su u iznosu od 1,2 milijarde eura godišnje.

Subvencije

Rashodi za subvencije u 2025. godini planiraju se u iznosu od 1,8 milijardi eura te se u odnosu na tekući plan 2024. godine smanjuju za 627,5 milijuna eura. Ovo smanjenje rezultat je smanjenja subvencija financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka.

Naime, u 2025. godini se zbog stabilizacije tržišta i osiguranja potrebne količine plina više ne planiraju sredstva za osiguranje zaliha plina u skladištu PSP Okoli koja su u 2024. godini planirana u iznosu od 300,0 milijuna eura.

Osim toga u 2024. godini su u okviru sredstava planiranih za nadoknadu razlike cijene energenta u iznosu od 844,1 milijun eura bila planirana i sredstva koja se odnose na prijeboj međusobnih potraživanja i obveza između Republike Hrvatske i Hrvatske elektroprivrede d.d. u iznosu od 523,1 milijun eura. U ovom slučaju radilo se o prijeboju, s jedne strane, potraživanja Republike Hrvatske prema društvu Hrvatska elektroprivreda d.d. za:

- odobreni dioničarski zajam u iznosu od 400,0 milijuna eura (uvećan za kamate)
- vrijednost isporučene opreme u okviru zatvaranja klirinškog duga u iznosu od 120,5 milijuna USD (oko 107,6 milijuna eura)

i, s druge strane, obveze Republike Hrvatske prema društvu Hrvatska elektroprivreda d.d. za nadoknadu razlike u cijeni električne energije isporučene kupcima kategorije poduzetništvo u razdoblju od 1. listopada 2022. do 31. ožujka 2023. te razliku u cijeni toplinske energije. U 2025. godini za nadoknadu razlike cijene energenata planirano je ukupno 504,9 milijuna eura i to za nadoknade razlike u cijeni energenta iz prethodnih razdoblja, kao i za produljenu primjenu privremene mjere ograničenja cijena električne energije do 31. ožujka 2025. i određenih mjera koje se odnose na stabilnost opskrbe prirodnim plinom i toplinskom energijom.

Ovi rashodi u 2026. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 1,3 milijarde eura, a u 2027. godini od 1,2 milijarde eura.

Pomoći

Rashodi za pomoći državnog proračuna dane u inozemstvo i unutar opće države u 2025. godini planirani su u iznosu od 7,9 milijardi eura te se povećavaju za 930,7 milijuna eura u odnosu na tekući plana 2024. godine.

Ovo povećanje najvećim dijelom je rezultat povećanih izdvajanja za ulaganja u vodno komunalne projekte (200,1 milijun eura), sredstva za sanaciju šteta od potresa (137,8 milijuna eura), ulaganja u sektor prometa (97,4 milijuna eura), rashode za zaposlene u sektoru školstva (90,6 milijuna eura), ulaganja u području odgoja i obrazovanja (70,7 milijuna eura), energetske obnovu zgrada u javnom i privatnom sektoru (67,9 milijuna eura) i razvoj turizma i sporta (66,9 milijuna eura). Nadalje, povećavaju se i izdvajanja za doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije za 47,0 milijuna eura.

U okviru ove kategorije rashoda planiraju se i sredstva za pomoć fiskalnog izravnjanja i decentralizirane funkcije za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koja također bilježe porast u odnosu na tekući plan 2024. godine.

U 2026. godini ukupne pomoći projicirane su na razini od 8,9 milijardi eura budući da se očekuju intenzivna ulaganja u području obrazovanja vezana uz osiguranje uvjeta za jednosmjenski rad i cjelodnevnu nastavu. U 2027. godini se ova kategorija rashoda planira na razini od 7,9 milijardi eura.

Naknade građanima i kućanstvima

Naknade građanima i kućanstvima čine i u 2025. godini najznačajniju skupinu rashoda proračuna te se planiraju u iznosu od 11,2 milijarde eura što čini povećanje od 776,7 milijuna eura u odnosu na tekući plan 2024. godine. Ovo povećanje prvenstveno je rezultat povećanih izdvajanja za mirovine (778,5 milijuna eura) uslijed redovnog usklađivanja mirovina i mirovinske reforme, odnosno očekivanog stupanja na snagu Izmjena i dopuna Zakona o mirovinskom osiguranju (očekivano stupanje na snagu 1. srpnja 2025.). Ovim Izmjenama predviđet će se:

- promjena formule usklađivanja mirovina
- povećanje dodanog staža po djetetu
- redefiniranje bonifikacije mirovina nakon ispunjavanja uvjeta dobi za odlazak u starosnu mirovinu
- uvođenje godišnjeg dodatka s primjenom od 2026. godine

Također, povećavaju se i izdvajanja za dodatni rodiljni dopust za 83,7 milijuna eura zbog planiranih Izmjena i dopuna Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama kojim se predviđa povećanje iznosa naknade plaće za vrijeme roditeljskog dopusta za sve zaposlene i samozaposlene roditelje te udvostručenje jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete sa 309 eura na 618 eura.

Na razinu ove kategorije rashoda utjecalo je i osiguranje dodatnih sredstava u iznosu od 23,4 milijuna eura za provedbu novog Zakona o privremenom uzdržavanju kojim iznos naknade za privremeno uzdržavanje raste sa prosječno 112 eura mjesečno na prosječno 225 eura mjesečno te se povećava obuhvat korisnika sa 1.470 na 9.300.

U 2026. godini ovi rashodi bilježe daljnji rast i projicirani su na razini od 11,9 milijardi eura, dok se u 2027. očekuju na razini od 12,3 milijarde eura.

Rashodi za donacije, kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći

Ovi rashodi u 2025. godini planirani su u iznosu od 2,3 milijarde eura, odnosno 611,2 milijuna eura više u odnosu na tekući plan 2024. godine.

Od navedenog povećanja 319,0 milijuna eura odnosi se na projekte energetske održivosti koji uključuju izgradnju plinovoda, modernizacija i dogradnja elektroenergetskog sustava te ekološki prihvatljivije oblike prometa bazirane na vodiku. Također, u okviru ove kategorije rashoda planirana su i sredstva za plaćanje naknade štete i troškova arbitražnog postupka po presudi INA-MOL u iznosu 170,0 milijuna eura, a koja nisu bila predviđena u tekućem planu za 2024. godinu.

U 2026. i 2027. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 2,4 odnosno 1,6 milijardu eura.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2025. godini planirani su u iznosu od 2,8 milijardi eura i u odnosu na tekući plan 2024. godine rastu za 887,9 milijuna eura. Ova razina rashoda rezultat je rasta ove kategorije rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka (423,2 milijuna eura) i rashoda koji se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja (464,6 milijuna eura).

Porast ove kategorije rashoda najvećim dijelom rezultat je povećanih izdvajanja za opremanje hrvatske vojske (285,7 milijuna eura) što uključuje opremanje glavnim borbenim tenkom (Leopard) i višenamjenskim helikopterom. Nadalje, osigurana su dodatna sredstva za sanaciju štete uzrokovane potresom (136,4 milijuna eura), investicije u okviru pravosudnog sustava (109,0 milijuna eura), ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu (107,4 milijuna eura), ulaganje u znanstveno-istraživačku djelatnost (61,2 milijuna eura), ulaganje u turističku infrastrukturu nacionalnih parkova (49 milijuna eura) i digitalizaciju ustanova visokog obrazovanja (27,6 milijuna eura).

U 2026. i 2027. godini ovi rashodi predviđaju se u iznosu od 2,5 milijardi eura, odnosno 2,4 milijarde eura.

4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

S ciljem daljnjeg povećanja transparentnosti korištenja proračunskih sredstava u nastavku se u okviru obrazloženja rashoda državnog proračuna, daje i prikaz rashoda po funkcijskoj klasifikaciji.

Tablica 10: Kretanje rashoda državnog proračuna u razdoblju 2023. - 2027. po funkcijskoj klasifikaciji

	Izvršenje 2023.	Tekući plan 2024.	Indeks 24./23.	Prijedlog 2025.	Indeks 25./24.	Projekcija 2026.	Indeks 26./25.	Projekcija 2027.	Indeks 27./26.
UKUPNO	28.095.373.152	33.586.593.252	119,5	37.007.454.757	110,2	38.224.316.928	103,3	36.793.384.772	96,3
Opće javne usluge	4.461.243.397	5.294.514.184	118,7	5.756.224.076	108,7	5.990.318.919	104,1	6.000.947.294	100,2
Obrana	1.026.233.927	1.281.955.531	124,9	1.504.470.565	117,4	1.591.180.909	105,8	2.111.449.161	132,7
Javni red i sigurnost	1.663.844.733	2.055.547.927	123,5	2.409.359.719	117,2	2.282.058.683	94,7	2.104.578.472	92,2
Ekonomski poslovi	4.541.919.985	5.580.138.289	122,9	6.135.264.288	109,9	5.725.004.555	93,3	4.605.206.502	80,4
Zaštita okoliša	408.807.550	196.603.133	48,1	243.545.429	123,9	203.304.226	83,5	195.566.971	96,2
Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	906.027.643	837.398.952	92,4	836.770.767	99,9	918.599.230	109,8	717.616.712	78,1
Zdravstvo	3.169.086.346	4.487.601.126	141,6	4.814.276.221	107,3	5.106.230.080	106,1	5.110.509.615	100,1
Rekreacija, kultura i religija	891.082.860	951.361.946	106,8	1.153.761.102	121,3	1.005.395.932	87,1	829.272.000	82,5
Obrazovanje	1.690.173.221	1.828.402.425	108,2	2.147.425.808	117,4	2.732.867.910	127,3	2.090.926.286	76,5
Socijalna zaštita	9.336.953.490	11.073.069.739	118,6	12.006.356.782	108,4	12.669.356.484	105,5	13.027.311.759	102,8

Izvor: Ministarstvo financija

4. UKUPNI MANJAK/VIŠAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 33 milijarde eura te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 37 milijardi eura, planirani manjak državnog proračuna za 2025. godinu iznosi 4,1 milijardu eura ili 4,4% bruto domaćeg proizvoda.

U 2026. godini manjak državnog proračuna projiciran je u iznosu od 3,5 milijardi eura ili 3,5% BDP-a dok se u 2027. očekuje manjak od 1,7 milijardi eura ili 1,7% BDP-a.

Tablica 11: Ukupni manjak/višak državnog proračuna

<i>(u mil. EUR)</i>	2023.	Plan 2024.	Prijedlog proračuna za 2025.	Projekcija proračuna za 2026.	Projekcija proračuna za 2027.
Prihodi (6+7)	27.366	30.332	32.953	34.766	35.060
Prihodi poslovanja (6)	27.294	30.152	32.863	34.675	34.964
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	72	181	90	92	96
Rashodi (3+4)	28.095	33.587	37.007	38.224	36.793
Rashodi poslovanja (3)	26.579	31.717	34.250	35.678	34.466
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	1.516	1.869	2.757	2.547	2.327
Ukupni manjak/višak	-729	-3.254	-4.054	-3.458	-1.734
% BDP-a	-0,9	-3,8	-4,4	-3,5	-1,7

Izvor: Ministarstvo financija

5. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Planirani manjak državnog proračuna u 2025. godini u iznosu od 4,1 milijardu eura financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja i ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te sredstvima prenesenim iz prethodne godine. Pritom se ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planiraju u iznosu od 8,9 milijardi eura, a ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 6,8 milijardi eura.

U strukturi ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja u 2025. godini najznačajniji iznos od 6,5 milijardi eura odnosi se na primitke od izdanih financijskih instrumenata - vrijednosnih papira, od čega se 6,0 milijardi eura odnosi na obveznice, a 500,0 milijuna eura na trezorske zapise (neto). Primici od zaduživanja inozemnim i domaćim kreditima i zajmovima planiraju se u iznosu od 2,2 milijarde eura, od čega se 864,6 milijuna eura odnosi na zajam koji Republika Hrvatska ostvaruje u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. Preostali iznos planiranih primitaka u računu financiranja državnog proračuna odnosi se na primitke od povrata glavnica danih zajmova u iznosu od 185,3 milijuna eura i primitke od prodaje financijskih instrumenata - dionica i udjela u glavnici u iznosu od 7,0 milijuna eura.

U strukturi ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova najveći iznos od 4,8 milijardi eura čine izdaci za otplatu glavnice za izdane financijske instrumente - vrijednosne papire koji se u cijelosti odnose na izdatke za otplatu glavnice za izdane obveznice. Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova planiraju se u iznosu od 1,7 milijardi eura. Najznačajniji iznos od 885,7 milijuna eura odnosi se na otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora. Izdaci za dane zajmove i jamčevne pologe planiraju se u iznosu od 176,5 milijuna eura, a izdaci za ulaganja u financijske instrumente - dionice i udjele u glavnici u iznosu od 120,0 milijuna eura.

Planirani manjak državnog proračuna u 2026. godini u iznosu od 3,5 milijardi eura te planirani manjak državnog proračuna u 2027. godini u iznosu od 1,7 milijardi eura financirat će se iz prenesenih sredstava prethodne godine i razlikom između primitaka od financijske imovine i zaduživanja i ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova.

Tablica 12: Račun prihoda, rashoda i financiranja državnog proračuna

(milijuni EUR)	Izvršenje	Plan	Indeks	Prijedlog	Indeks	Projekcija	Indeks	Projekcija	Indeks
	2023.	2024.		proračuna		proračuna		proračuna	
	EUR	EUR		za		za		za	
	1	2	3=2/1	2025.	5=4/2	2026.	7=6/4	2027.	9=8/6
	EUR	EUR		EUR		EUR	EUR	EUR	
PRIHODI POSLOVANJA	27.294	30.152	110,5	32.863	109,0	34.675	105,5	34.964	100,8
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	72	181	250,3	90	50,0	92	101,3	96	104,5
UKUPNI PRIHODI	27.366	30.332	110,8	32.953	108,6	34.766	105,5	35.060	100,8
RASHODI POSLOVANJA	26.579	31.717	119,3	34.250	108,0	35.678	104,2	34.466	96,6
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.516	1.869	123,3	2.757	147,5	2.547	92,4	2.327	91,4
UKUPNI RASHODI	28.094	33.587	119,5	37.007	110,2	38.224	103,3	36.793	96,3
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-729	-3.254		-4.054		-3.458		-1.734	
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	7.242	6.548	90,4	8.900	135,9	7.135	80,2	7.223	101,2
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	4.963	4.526	91,2	6.770	149,6	3.482	51,4	5.861	168,3
PRIJENOS SREDSTAVA IZ PRETHODNE GODINE	1.649	3.755	227,7	3.102	82,6	1.177	38,0	1.373	116,6
PRIJENOS SREDSTAVA U NAREDNU GODINU	-3.199	-2.523	78,9	-1.177	46,7	-1.373	116,6	-1.002	73,0
NETO FINANCIRANJE	729	3.254		4.054		3.458		1.734	

Izvor: Ministarstvo financija

6. STANJE DOSPJELIH NEPODMIRENIH OBVEZA PRORAČUNSKIH KORISNIKA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Tablica 13: Stanje dospjelih nepodmirenih obveza ministarstava i drugih državnih tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije

Stanje dospjelih obveza na dan (eur)		31. prosinca 2023.	30. rujna 2024.	Indeks
Razdjel		1	2	3=2/1*100
010	HRVATSKI SABOR	0,00	0,00	0,00
011	POVJERENSTVO ZA FISKALNU POLITIKU	0,00	0,00	0,00
012	DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO REPUBLIKE HRVATSKE	72,25	202,11	279,74
013	URED PREDSEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE PO PRESTANKU OBNAŠANJA DUŽNOSTI	0,00	0,00	0,00
015	URED PREDSEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE	0,00	0,00	0,00
017	USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE	0,00	0,00	0,00
018	AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	0,00	0,00	0,00
020	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	0,00	0,00	0,00
025	MINISTARSTVO FINACIJA	0,00	0,00	0,00
028	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA SREDIŠNJU JAVNU NABAVU	0,00	0,00	0,00
030	MINISTARSTVO OBRANE	10.280.573,98	392.005,32	3,81
032	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE	17.857,76	5.176,41	28,99
033	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA OBNOVU I STAMBENO ZBRINJAVANJE*	56.676,08	-	-
034	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJ DIGITALNOG DRUŠTVA**	339.466,10	-	-
037	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA DEMOGRAFIJU I MLADE**	0,00	-	-
039	HRVATSKA VATROGASNA ZAJEDNICA	1.246,15	25.438,37	2.041,36
040	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	2.187.477,02	758.074,32	34,66
041	MINISTARSTVO HRVATSKIH BRANITELJA	0,00	602.876,94	-
048	MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA REPUBLIKE HRVATSKE	122.018,81	1.619.122,55	1.326,95
052	POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA	0,00	0,00	0,00
055	MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA	1.005.709,13	255.112,87	25,37
060	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RIBARSTVA	812.260,59	2.015.329,49	248,11
061	MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE	0,00	0,00	0,00
065	MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	82.968,63	631.312,97	760,91
076	MINISTARSTVO PROSTORNOGA UREĐENJA, GRADITELJSTVA I DRŽAVNE IMOVINE	1.984.220,68	1.431.754,88	72,16
077	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA***	769.416,48	945,23	0,12
078	MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ZELENE TRANZICIJE***	-	1.637.815,99	-
080	MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I MLADIH**	10.737.251,76	15.251.380,64	142,04
086	MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE	49.003,98	199.347,38	406,80
087	MINISTARSTVO DEMOGRAFIJE I USELJENIŠTVA**	-	10.221,86	-
090	MINISTARSTVO TURIZMA I SPORTA	709.930,27	17.940,46	2,53
096	MINISTARSTVO ZDRAVSTVA	230.505.737,96	594.067.188,71	257,72
106	HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI	0,00	0,00	0,00
109	MINISTARSTVO PRAVOSUĐA, UPRAVE I DIGITALNE TRANSFORMACIJE**	910.277,17	265.741,81	29,19
120	URED PUČKOG PRAVOBRANITELJA	0,00	0,00	0,00
121	PRAVOBRANITELI ZA DJECU	0,05	0,00	0,00
122	PRAVOBRANITELJI/ICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	0,00	0,00	0,00
123	PRAVOBRANITELI ZA OSOBE S INVALIDITETOM	0,00	0,00	0,00
160	DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU	0,00	650,87	0,00
185	DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU	1.554,84	6.668,61	428,89
196	DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE	0,00	0,00	0,00
225	DRŽAVNI INSPEKTORAT	4.500,65	230.744,60	5.126,92
250	AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	0,00	0,00	0,00
258	POVJERENIK ZA INFORMIRANJE	0,00	0,00	0,00
	OSTALI	17.567,11	19.917,74	113,38
	UKUPNO	260.595.787,45	619.444.970,13	237,70

Izvor podataka: Podaci iz Izvještaja o obvezama za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. i od 1. siječnja do 30. rujna 2024.

Napomene:

* Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje (RKP 47932) prestao je s radom temeljem Zakona o izmjenama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (Narodne novine, broj 21/23.). Danom stupanja na snagu ovoga Zakona pripojen je Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

** Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva (RKP 49585) te Središnji državni ured za demografiju i mlade (RKP 51409) prestali su s radom temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (Narodne novine, br. 57/24.). Poslove Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva preuzelo je Ministarstvo pravosuđa i uprave koje je nastavilo s radom kao Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije (RKP 51441). Poslove demografije Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade preuzelo je novo Ministarstvo demografije i useljeništa (RKP 54181), dok je poslove koji se odnose na unapređenje kvalitete života mladih preuzelo Ministarstvo znanosti i obrazovanja koje je nastavilo s radom kao Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih (RKP 1222).

*** Temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (Narodne novine, br. 57/24.) Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja nastavilo je s radom kao Ministarstvo gospodarstva (RKP 47053), a poslove koji se odnose na zaštitu okoliša i prirode te vodno gospodarstvo preuzelo je novo Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije (RKP

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 14: Stanje dospjelih nepodmirenih obveza izvanproračunskih korisnika

Stanje dospjelih obveza na dan		31. prosinca 2023.	30. rujna 2024.	Indeks
Izvanproračunski korisnik		1	2	3=2/1*100
23911	HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE	78.850,48	66.998,76	84,97
25843	HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE	-	-	-
26362	HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	167.234.547,59	136.879.670,44	81,85
38085	HRVATSKE VODE	-	-	-
48099	CENTAR ZA RESTRUKTURIRANJE I PRODAJU	169.886.200,34	169.886.130,65	100,00
38093	FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST	11.468,25	1.087,03	9,48
38108	HRVATSKE CESTE	880.189,00	607.651,40	69,04
38132	HRVATSKA AGENCIJA ZA OSIGURANJE DEPOZITA	-	-	-
51011	HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ D.O.O.	65.833,74	22.267,47	33,82
50993	HŽ INFRASTRUKUTRA D.O.O.	225.925.689,51	239.967.309,67	106,22
38116	HRVATSKE AUTOCESTE D.O.O.	-	-	-
UKUPNO		564.082.778,91	547.431.115,42	97,05

Izvor podataka: Podaci iz Izvještaja o obvezama za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. i od 1. siječnja do 30. rujna 2024.

Izvor: *Ministarstvo financija*

7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA/VIŠKA OPĆE DRŽAVE

U 2025. godini manjak općeg proračuna prema nacionalnoj metodologiji projiciran je na razini od 3,7 milijardi eura ili 4% BDP-a. U 2026. isti se projicira u iznosu od 3 milijarde eura ili 3,1% BDP-a, a u 2027. godini u iznosu od 1,1 milijarde eura ili 1,1% BDP-a. Pritom je manjak državnog proračuna u 2025. planiran na razini od 4,4% BDP-a, u 2026. i 2027. na razini od 3,5% BDP-a odnosno 1,7% BDP-a. Izvanproračunski korisnici će u promatranom razdoblju bilježiti manjak i to od 0,2% BDP-a u 2025 i 0,01% u 2026., dok će u 2027. godini ostvariti višak od 0,2% BDP-a. Višak jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2025. projiciran je u iznosu od 0,6% BDP-a, a u 2026. i 2027. u iznosu od 0,5% odnosno 0,4% BDP-a.

Tablica 10: Opći proračun prema nacionalnoj metodologiji za razdoblje 2023.-2027.

(u mil. EUR)	2023.	Novi plan 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.	Projekcija 2027.
DRŽAVNI PRORAČUN					
Ukupni prihodi	27.366	30.332	32.953	34.766	35.060
% BDP-a	35,1	35,2	35,7	35,7	34,3
Ukupni rashodi	28.095	33.587	37.007	38.224	36.793
% BDP-a	36,0	38,9	40,0	39,2	36,0
Ukupni manjak/višak	-729	-3.254	-4.054	-3.458	-1.734
% BDP-a	-0,9	-3,8	-4,4	-3,5	-1,7
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI					
Ukupni manjak/višak	350	22	-161	-9	218
% BDP-a	0,4	0,0	-0,2	-0,01	0,2
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA					
Ukupni manjak/višak	414	312	520	439	379
% BDP-a	0,5	0,4	0,6	0,5	0,4
OPĆI PRORAČUN, nacionalna metodologija					
Ukupni manjak/višak	35	-2.920	-3.696	-3.028	-1.137
% BDP-a	0,0	-3,4	-4,0	-3,1	-1,1
OSTALE PRAVNE OSOBE U SEKTORU OPĆE DRŽAVE					
Ukupni manjak/višak	101	67	63	61	52
% BDP-a	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
OSTALE PRILAGODBE					
Ukupni manjak/višak	-803	638	1.468	1.082	-806
% BDP-a	-1,0	0,7	1,7	1,1	-0,8
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA, ESA 2010 metodologija					
Ukupni manjak/višak	-667	-2.214	-2.165	-1.885	-1.890
% BDP-a	-0,9	-2,6	-2,3	-1,9	-1,8

Izvor: Ministarstvo financija

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana metodologiji ESA 2010 te projekcije manjka/viška trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države, očekuje se da će planirani manjak opće države iznositi 2,3% BDP-a u 2025. godini. U 2026. isti je projiciran na razini od 1,9% BDP-a, a u 2027. godini očekuje se manjak proračuna opće države od 1,8% BDP-a.

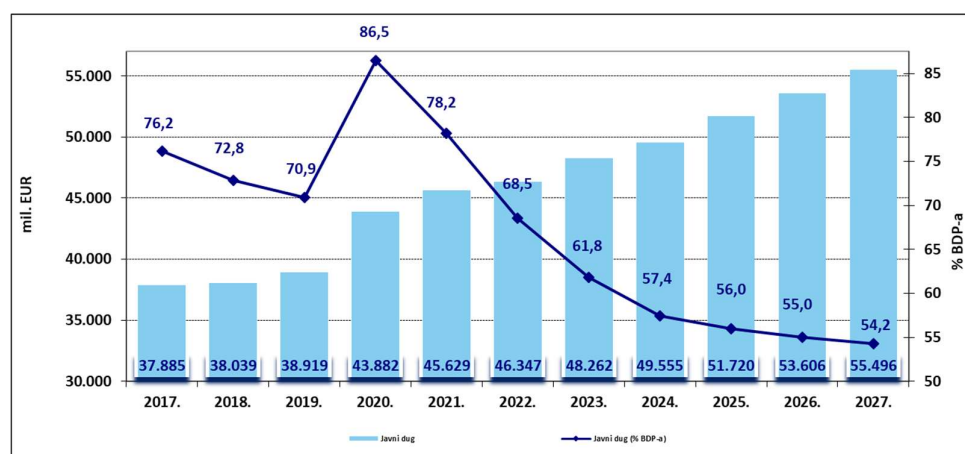
Tablica 11: Proračun opće države prema podsektorima 2025. – 2027.

ESA 2010 metodologija (mil. EUR)	manjak/višak		manjak/višak		manjak/višak	
	manjak/višak 2025.	% BDP-a 2025.	manjak/višak 2026.	% BDP-a 2026.	manjak/višak 2027.	% BDP-a 2027.
OPĆA DRŽAVA	-2.165	-2,3	-1.885	-1,9	-1.890	-1,8
SREDIŠNJA DRŽAVA	-2.709	-2,9	-2.302	-2,4	-2.233	-2,2
od čega:		0,0		0,0		0,0
HAC	106	0,1	126	0,1	125	0,1
HC	-121	-0,13	-136	-0,14	-155	-0,15
HV	-84	-0,09	-60	-0,06	-55	-0,05
HŽ INFRASTRUKTURA	-29	0,0	-25	0,0	-15	0,0
HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ	4	0,0	-18	0,0	-17	0,0
HBOR	39	0,0	40	0,0	43	0,0
HAOD	20	0,0	16	0,0	14	0,0
FZOEU	2	0,0	78	0,1	305	0,3
CERP	3	0,0	1	0,0	1	0,0
FONDOVI SOCIJALNOG OSIGURANJA	0	0,00	-33	-0,03	-40	-0,04
LOKALNA DRŽAVA	544	0,6	450	0,5	382	0,4

Izvor: Ministarstvo financija

U skladu s kretanjem salda proračuna opće države očekuje se smanjenje udjela javnog duga u BDP-u po prosječnoj stopi od 1,1 postotnih bodova u nadolazećem trogodišnjem razdoblju, odnosno s 56% BDP-a u 2025. na 55% BDP-a u 2026. te 54,2% BDP-a u 2027. godini.

Grafikon 1: Javni dug u razdoblju 2017. – 2026.

Izvor: DZS, HNB, Ministarstvo financija

Tablica 12: Javni dug po podsektorima opće države u razdoblju 2023. – 2027.

ESA 2010 metodologija (mil. EUR)	2023.		2024.		2025.		2026.		2027.	
	2023.	% BDP-a	% BDP-a	% BDP-a	% BDP-a	% BDP-a	% BDP-a	% BDP-a		
KONSOLIDIRANI DUG OPĆE DRŽAVE	48.262,4	61,8	57,4	56,0	55,0	54,2				
Dug središnje države	47.177,3	60,4	57,3	56,4	55,8	55,4				
od čega:		0,0		0,0		0,0				
HAC	2.047,0	2,6	2,2	1,9	1,7	1,5				
HC	739,0	0,9	1,0	1,0	1,1	1,2				
HV	241,9	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5				
HRT	57,9	0,1	0,07	0,06	0,05	0,05				
HŽ INFRASTRUKTURA	166,9	0,2	0,2	0,2	0,205	0,211				
HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ	95,0	0,1	0,09	0,1	0,1	0,1				
HBOR	1.909,2	2,4	2,2	2,0	1,8	1,7				
APN	168,7	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0				
LUČKE UPRAVE	188,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2				
JPP I KONCESIJE	971,9	1,2	1,3	1,2	1,1	1,1				
<i>BINA ISTR</i>	792,0	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9				
<i>Međunarodna zračna luka Zagreb</i>	179,9	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2				
OSTALO	40.582,9	52,0	49,7	49,2	49,1	49,3				
Dug fondova socijalne sigurnosti	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1				
Dug lokalne države	1.083,2	1,4	0,8	0,2	-0,3	-0,7				

Izvor: Ministarstvo financija

7.1. Fiskalni rizici i analiza osjetljivosti kretanja javnog duga

Udio javnog duga u BDP-u je u razdoblju 2014. - 2019. smanjen za 12,3 postotnih bodova, no zbog krize uzrokovane pandemijom koronavirusa, koja je dovela do velikih potreba za zaduživanjem, javni dug je u 2020. narastao za visokih 15,6 postotnih bodova u odnosu na godinu ranije. Snažan oporavak gospodarske aktivnosti u razdoblju 2021. - 2024. ponovno dovodi do smanjenja javnog duga i to za ukupno 29 postotnih bodova, čime su fiskalni rizici osjetno smanjeni, dok javni dug prvi put nakon 2010. godine doseže razinu ispod referentne vrijednosti od 60%. Naime, očekuje se da će javni dug u 2024. godini dosegnuti razinu od 57,4% BDP-a, što je izniman uspjeh i doprinos fiskalnoj održivosti.

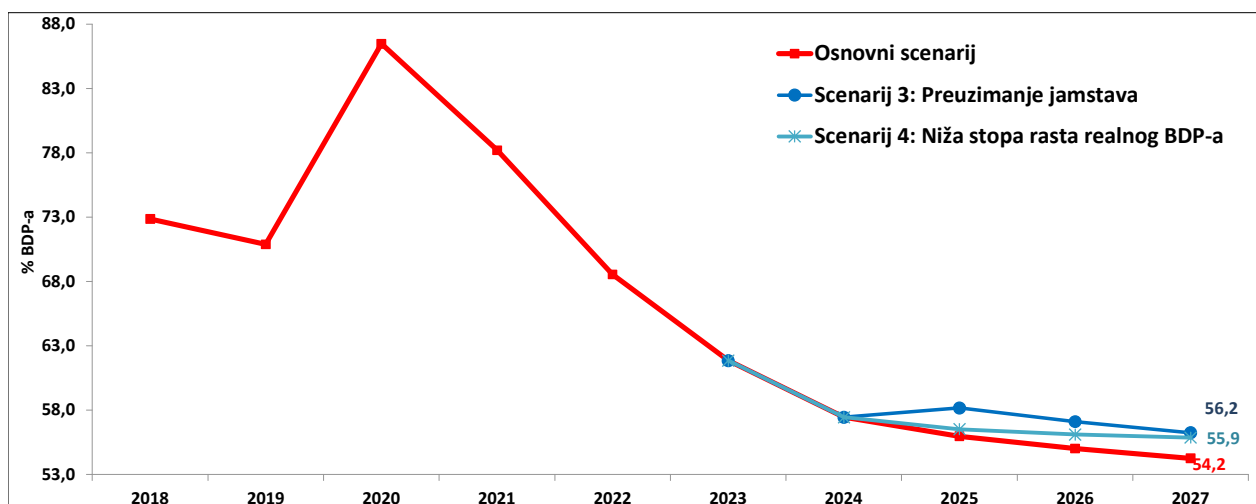
Unatoč tome, i nadalje je prisutna visoka razina javnog duga koja predstavlja izvor ranjivosti za hrvatsko gospodarstvo. Bez obzira na smanjenje restriktivnosti monetarne politike, moguće povećanje referentnih tržišnih kamatnih stopa dovelo bi do viših troškova refinanciranja duga, što bi potencijalno moglo stvoriti pritisak na financiranje ostalih potreba države. U scenariju porasta EURIBOR-a⁴ za 100 baznih bodova iznad osnovnog scenarija u čitavom razdoblju 2025. - 2027., udio javnog duga u BDP-u krajem projekcijskog razdoblja bio bi za 0,2 postotna boda veći nego u osnovnom scenariju.

Fiskalne projekcije u srednjoročnom razdoblju temelje se na makroekonomskim pretpostavkama predstavljenim u ovom dokumentu. Rizici povezani s nižom razinom gospodarske aktivnosti u odnosu na predstavljeni makroekonomski scenarij imali bi implikacije na očekivano kretanje fiskalnih veličina, posebice prihoda od poreza i socijalnih doprinosa u nadolazećem razdoblju, što bi dovelo do izravnog utjecaja na visinu salda proračuna opće države. Jedan od trenutno najizraženijih negativnih rizika odnosi se na moguća nepovoljnija kretanja potražnje inozemnih partnera u EU. Uz pretpostavku smanjenja realnog BDP-a u RH za 1 postotni bod u 2025. u odnosu na osnovni scenarij, udio javnog duga u BDP-u u 2026. godini bio bi za 2,2 postotna boda viši.

Hrvatsko gospodarstvo suočava se i s brojnim drugim fiskalnim rizicima. Primjerice, mirovinski sustav RH pod utjecajem je nepovoljnih demografskih trendova vezano uz starenje stanovništva, odnosno smanjenje broja radno-aktivnog stanovništva, uz istodobno povećanje stanovništva starijeg od 65 godina. Jačanje takvih trendova stvorilo bi dodatan pritisak na sustav generacijske solidarnosti, a što bi moglo imati negativan učinak na održivost javnih financija u dugom roku. Osim toga, stanje nepodmirenih obveza u zdravstvenom sustavu predstavlja dodatni fiskalni rizik koji je potrebno adresirati provedbom strukturnih mjera usmjerenih ka financijskoj održivosti cjelokupnog zdravstvenog sustava. Sukladno Izvještaju o potencijalnim obvezama sektora opće države u skladu s Direktivom Vijeća Europe 2011/85/EU, 2018. – 2023. koji objavljuje Državni zavod za statistiku, RH se nalazi pri dnu po visini potencijalnih obveza u usporedbi s ostalim zemljama članicama EU (2,4% BDP-a u 2023. godini). No, takve obveze i dalje predstavljaju rizik za javne financije.

⁴ Analiza osjetljivosti javnog duga na porast EURIBOR-a, kao i šok inozemne potražnje, izrađena je korištenjem strukturnog makroekonometrijskog modela hrvatskog gospodarstva razvijenog za Ministarstvo financija u suradnji sa stručnjacima iz Svjetske banke u okviru EU projekta „Razvoj strukturnog makroekonomskog modela hrvatskog gospodarstva“.

Grafikon 2: Testovi osjetljivosti javnog duga 2018. – 2027.

Izvor: Ministarstvo financija